

คู่มือ:

หลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ (Material Transaction) และรายการที่เกี่ยวข้องกัน (Related Party Transaction)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

สารบัญ

คำนำ	2
1. การทำรายการที่มีนัยสำคัญ	
1.1 การทำรายการที่มีนัยสำคัญ	3
1.2 รายการที่ได้รับยกเว้น	6
1.3 การคำนวณและการนับรวมมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ	10
1.4 หน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ	18
1.5 กรณีเพิ่มเติมที่ได้รับการยกเว้นหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ	21
2. การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน	
2.1 การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน	23
2.2 รายการที่ได้รับยกเว้น	28
2.3 การคำนวณและการนับรวมมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน	33
2.4 หน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน	37
2.5 กรณีเพิ่มเติมที่ได้รับการยกเว้นหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน	42
3. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล	
3.1 การเปิดเผยข้อมูลการทำรายการ	44
3.2 การรายงานความคืบหน้าการทำรายการภายหลังได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น	47
4. คำถามที่พบบ่อย และตัวอย่างการพิจารณารายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน	50

คำนำ

การทำธุรกรรมต่าง ๆ ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจและการเติบโตของกิจการ ซึ่งสำหรับบริษัทจดทะเบียน¹ ที่มีการระดมทุนโดยเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปนั้น ถือเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญและดูแลการทำธุรกรรมที่สำคัญต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกรรมที่เข้าข่ายเป็น "รายการที่มีนัยสำคัญ" ซึ่งเป็นการทำธุรกรรมที่มีมูลค่าสูงและอาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท และ "รายการที่เกี่ยวข้องกัน" ซึ่งเป็นการทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) และอาจนำไปสู่การถ่ายเทผลประโยชน์ของบริษัทได้หากขาดกลไกการตรวจสอบและถ่วงดุลที่เหมาะสม

เพื่อสร้างมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดีและคุ้มครองสิทธิของผู้ลงทุนให้ได้รับข้อมูลที่เพียงพอและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในธุรกรรมที่สำคัญ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับตลาดทุนในภาพรวม สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ("สำนักงาน ก.ล.ต.") จึงได้ออกหลักเกณฑ์² เพื่อกำกับดูแลการทำ "รายการที่มีนัยสำคัญ" และ "รายการที่เกี่ยวข้องกัน" ซึ่งเป็นการปรับปรุงจากหลักเกณฑ์เดิมในปัจจุบันที่ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานานตั้งแต่ พ.ศ. 2546-2547³ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในปัจจุบัน รวมถึงยกระดับการคุ้มครองสิทธิของผู้ลงทุนให้ดียิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ สำนักงาน ก.ล.ต. ได้จัดทำคู่มือฉบับนี้ขึ้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับบริษัทจดทะเบียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาทำความเข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยเนื้อหาในคู่มือจะอธิบายถึงรายละเอียดและการตีความหลักเกณฑ์ในประเด็นที่สำคัญ ทั้งเรื่องนิยามและขอบเขตของรายการแต่ละประเภท เกณฑ์การคำนวณมูลค่ารายการ หน้าที่การดำเนินการต่าง ๆ ของบริษัททั้งการเปิดเผยข้อมูลและการขออนุมัติรายการ พร้อมตัวอย่างประกอบเพื่อความเข้าใจ ซึ่งจะช่วยให้บริษัทสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

¹ รวมถึงบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ต่อประชาชน และมีหน้าที่จัดทำและส่งรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทตามมาตรา 56 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ LIVE Exchange

² ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. /2568 เรื่อง หลักเกณฑ์ในการทำรายการที่มีนัยสำคัญ ลงวันที่ ... และประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. /2568 เรื่อง หลักเกณฑ์ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ลงวันที่ ...

³ ประกาศคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลและการปฏิบัติการของบริษัทจดทะเบียนในรายการที่เกี่ยวข้องกัน พ.ศ. 2546 และประกาศคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลและการปฏิบัติการของบริษัทจดทะเบียนในการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ พ.ศ.2547 ซึ่งหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกันฉบับปัจจุบันยังคงกำหนดให้ปฏิบัติตามประกาศฉบับดังกล่าวโดยอนุโลม

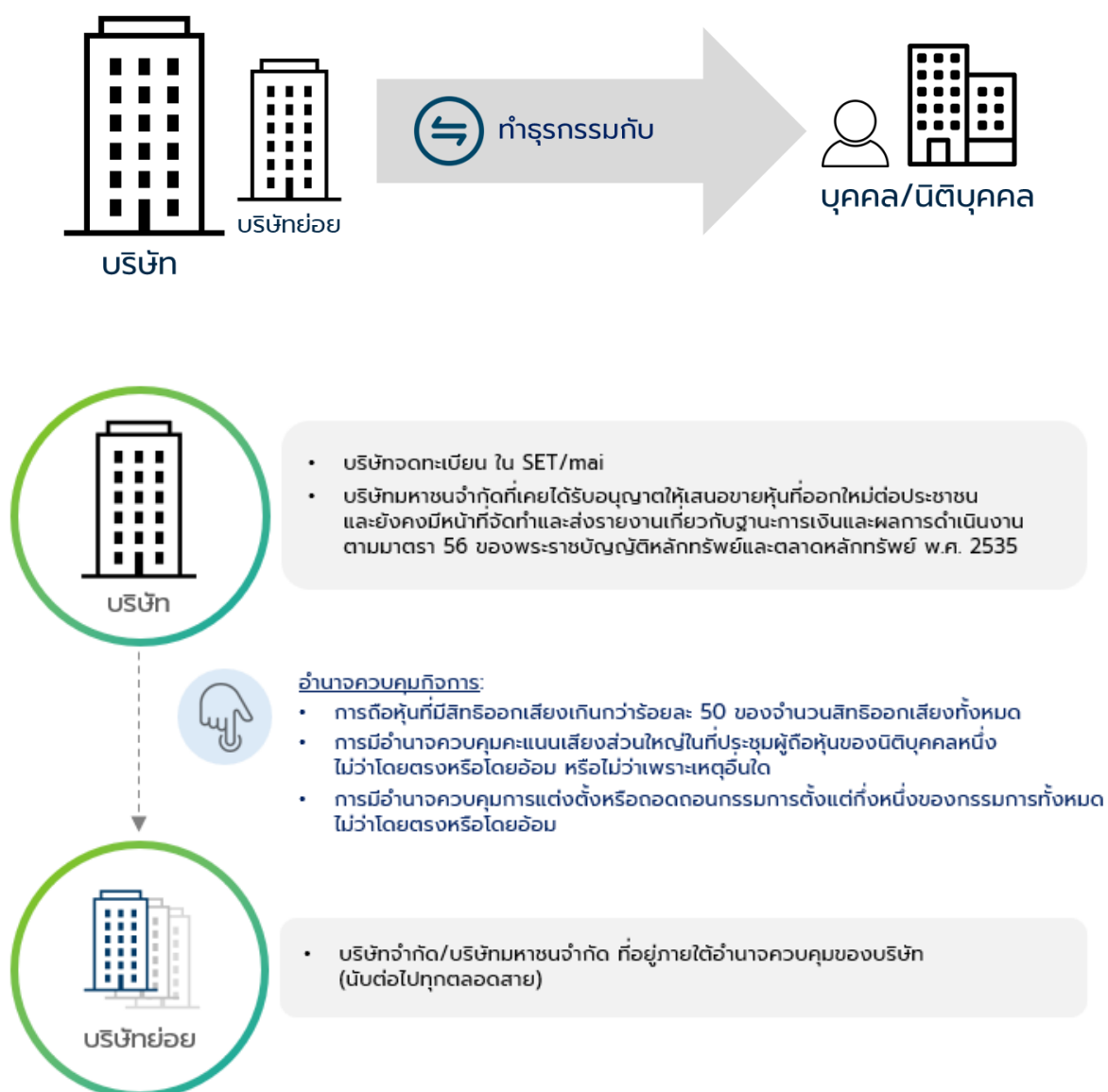
ที่กำหนด ได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง ทั้งนี้ คู่มือฉบับนี้จะมีการทบทวนและพิจารณาปรับปรุงเป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต และจะเผยแพร่ไว้บน website ของสำนักงาน ก.ล.ต. (www.sec.or.th)

อนึ่ง นอกเหนือจากการปฏิบัติตามข้อกำหนดในหลักเกณฑ์และคู่มือฉบับนี้แล้ว สิ่งสำคัญที่กรรมการและผู้บริหารพึงยึดถือเป็นหัวใจหลักในการตัดสินใจทางธุรกิจและพิจารณาการทำธุรกรรมของบริษัท คือ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก Fiduciary Duty ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งครอบคลุมถึงหลักความระมัดระวัง (Duty of Care) ในการตัดสินใจทางธุรกิจเยี่ยงวิญญูชนจะพึงกระทำ โดยสุจริตบนพื้นฐานของข้อมูลที่เชื่อว่าเป็นประโยชน์สูงสุดของบริษัท และหลักความซื่อสัตย์สุจริต (Duty of Loyalty) ในการจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของตนและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการตัดสินใจใด ๆ นั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของบริษัทอย่างแท้จริง และไม่มีการแสวงหาประโยชน์ส่วนตนโดยมิชอบ ซึ่งการยึดมั่นในหลักการดังกล่าวถือเป็นรากฐานสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี และจะช่วยสร้างความยั่งยืนให้แก่กิจการ รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ลงทุนในระยะยาว

1. การทำรายการที่มีนัยสำคัญ (Material Transaction)

1.1 การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

การทำรายการที่มีนัยสำคัญ หมายถึง การที่บริษัทหรือบริษัทย่อยของบริษัทเข้าไปหรือตกลงใจเข้าทำสัญญา ทำความตกลงหรือทำความเข้าใจใด ๆ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมกับบุคคลหรือนิติบุคคล เพื่อก่อให้เกิดรายการตามประเภทที่กำหนด และมีขนาดผลกระทบต่อบริษัทในระดับที่ถือว่ามีความสำคัญตามที่หลักเกณฑ์กำหนด ซึ่งการทำรายการดังกล่าวอาจกระทบต่อฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน หรือสิทธิผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ

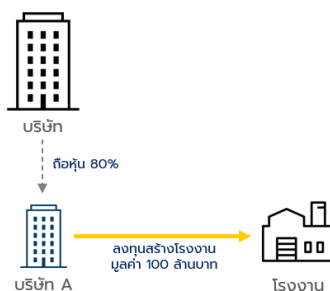

ประเภทรายการที่เข้าข่ายต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

- (1) การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์⁴
- (2) การโอนหรือสละสิทธิประโยชน์ รวมตลอดถึงการสละสิทธิเรียกร้องที่มีต่อผู้ที่ก่อความเสียหายแก่บริษัท ไม่ว่าสิทธิประโยชน์นั้นจะเกี่ยวเนื่องกับสินทรัพย์ของบริษัทหรือบริษัทย่อย
- (3) การเข้าทำ แก้วไข หรือเลิกสัญญาเกี่ยวกับการให้เช่า หรือให้เช่าซื้อกิจการ หรือสินทรัพย์ทั้งหมดหรือบางส่วน⁵
- (4) การให้กู้ยืมเงิน การให้สินเชื่อ การค้ำประกัน การทำนิติกรรมผูกพันบริษัทให้ต้องรับภาระทางการเงินเพิ่มขึ้น ในกรณีที่บุคคลภายนอกขาดสภาพคล่องหรือไม่สามารถปฏิบัติตามภาระหนี้ได้หรือการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในลักษณะอื่นใดแก่บุคคลอื่น⁶

คำอธิบายเพิ่มเติม: กรณีการทำรายการของบริษัทย่อย ให้พิจารณาเช่นเดียวกับกรณีบริษัทเป็นผู้ทำรายการ และให้คำนวณมูลค่ารายการ (ตามรายละเอียดในข้อ 1.3) ทั้งจำนวนโดยไม่ต้องลดทอนมูลค่าตามสัดส่วนการถือหุ้น (pro rata) แม้ว่าบริษัทจะไม่ได้ถือหุ้นในสัดส่วนทั้งหมดในบริษัทย่อยดังกล่าวก็ตาม

บริษัท A ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้น 80% ทำรายการลงทุนสร้างโรงงานมูลค่า 100 ล้านบาท

กรณีนี้บริษัทจะต้องคำนวณมูลค่ารายการ โดยคำนวณ 100% ของมูลค่ารายการ 100 ล้านบาท (ไม่ใช่ $80\% \times 100$ ล้านบาท)

⁴ ไม่รวมถึงกรณีการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์หมุนเวียนที่ใช้ในการประกอบธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย

⁵ ไม่รวมถึงกรณีที่เป็นธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย เช่น การให้เช่าพื้นที่ของบริษัทที่ประกอบธุรกิจห้างสรรพสินค้า การให้เช่ารถยนต์ของบริษัทประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์ เป็นต้น

⁶ ไม่รวมถึงกรณีต่อไปนี้:

- เป็นธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย เช่น การให้สินเชื่อของสถาบันการเงินหรือบริษัทที่ประกอบธุรกิจให้บริการสินเชื่อ เป็นต้น
- การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทย่อย
- การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทร่วม ตามสัดส่วนการถือหุ้น หรือ น้อยกว่าสัดส่วนการถือหุ้น

อำนาจของสำนักงาน ก.ล.ต.

สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจพิจารณาว่าการทำรายการใดของบริษัทและบริษัทย่อยเป็นรายการที่มีนัยสำคัญที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ หากปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งทำให้พิจารณาได้ว่าความมุ่งหมายหรือเนื้อหาสาระที่แท้จริง (substance) ของการทำรายการดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นรายการที่มีนัยสำคัญตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์หรือการทำรายการนั้นมีเจตนาหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

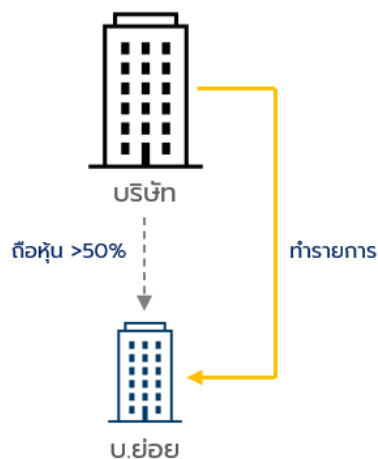
1.2 รายการที่ได้รับยกเว้น

เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจและลดภาระของบริษัทในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์สำนักงาน ก.ล.ต. จึงกำหนดข้อยกเว้นสำหรับรายการบางประเภทซึ่งอาจเกิดขึ้นเป็นประจำในการดำเนินธุรกิจของบริษัท ให้ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

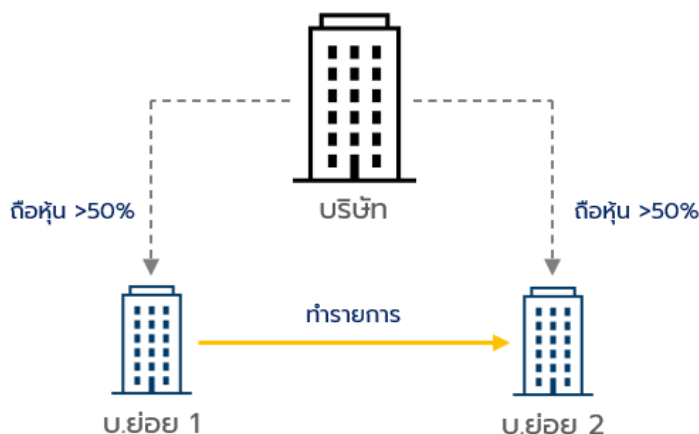
(1) การจัดตั้งบริษัทย่อย

(2) การทำรายการระหว่างบริษัทและบริษัทย่อยของบริษัท

(3) การทำรายการระหว่างบริษัทย่อยของบริษัท

ทั้งนี้ แม้การทำรายการระหว่างบริษัทและบริษัทย่อย (ตามข้อ 1.2(2)) และการทำรายการระหว่างบริษัทย่อย (ตามข้อ 1.2(3)) จะได้รับยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการบริษัทและบริษัทย่อยต้องพิจารณาความจำเป็นและความสมเหตุสมผลของรายการด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty โดยหากการทำรายการมีผลทำให้ส่วนได้เสียหรือสัดส่วนความเป็นเจ้าของของบริษัทในสินทรัพย์ที่ทำรายการเปลี่ยนแปลงไป หรือมีเงื่อนไขในการทำรายการที่อาจกระทบต่อสิทธิและผลประโยชน์ของบริษัท คณะกรรมการบริษัทและบริษัทย่อยมีหน้าที่ต้องพิจารณาความจำเป็นและความสมเหตุสมผลในการทำรายการ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทหรือบริษัทย่อยเป็นสำคัญ

(4) การลงทุนเพื่อบริหารสภาพคล่อง

โดยกรณีที่สำนักงาน ก.ล.ต. จะพิจารณาว่าเข้าข่ายการลงทุนเพื่อบริหารสภาพคล่องของบริษัทหรือบริษัทย่อยที่ได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ มีดังนี้

- การลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินที่มีความเสี่ยงต่ำ ซึ่งได้แก่:
 - พันธบัตรรัฐบาล
 - ตราสารหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ยเต็มจำนวนอย่างไม่มีเงื่อนไข⁷
 - หน่วยลงทุนของกองทุนรวมตลาดเงิน หรือกองทุนรวมตราสารหนี้
- การซื้อหุ้นคืน (Treasury Stock)

⁷ กรณีการลงทุนในหุ้นกู้ที่ออกโดยรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ที่กระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ยเต็มจำนวนอย่างไม่มีเงื่อนไขจะไม่ได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์ข้างต้น

คำถามที่พบบ่อย: บริษัทสามารถลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดข้างต้นได้หรือไม่?

บริษัทสามารถพิจารณานำสภาพคล่องส่วนเกินที่มีอยู่ไปลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินอื่น ๆ เช่น หุ้น หุ้นกู้ กองทุนรวมที่มีการลงทุนในตราสารทุน กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐาน ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือสินทรัพย์ดิจิทัลได้ โดยจะต้องคำนวณมูลค่ารายการและปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญตามปกติ และมูลค่าการลงทุนจะต้องไม่ทำให้บริษัทเข้าข่ายประกอบธุรกิจบริหารจัดการเงินลงทุน (investment company) ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต.⁸

ในการคำนวณมูลค่ารายการสำหรับรายการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่ได้รับยกเว้น การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ อนุโลมให้บริษัทสามารถคำนวณมูลค่าและขออนุมัติรายการในลักษณะกรอบวงเงินลงทุนรวมได้ โดยพิจารณาเฉพาะเกณฑ์มูลค่ารวมของสิ่งตอบแทน (ตามรายละเอียดในข้อ 1.3) และไม่ต้องคำนวณตามเกณฑ์อื่น ๆ ที่เหลือ โดยฝ่ายจัดการของบริษัทสามารถดำเนินการลงทุนภายใต้กรอบวงเงินและนโยบายการลงทุนที่ได้รับอนุมัติ โดยไม่ต้องคำนวณมูลค่าตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญสำหรับรายการซื้อขายสินทรัพย์ทางการเงินเป็นราย transaction อีก

ทั้งนี้ การพิจารณาการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวควรเป็นไปด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต โดยคณะกรรมการบริษัทควรมีการพิจารณากำหนดกรอบวงเงินและนโยบายการคัดเลือกสินทรัพย์และการพิจารณาการลงทุนที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น สภาพคล่องคงเหลือของบริษัท แผนการใช้เงิน ความเสี่ยง ความผันผวนของราคาและสภาพคล่องการซื้อขาย เปรียบเทียบกับผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ เป็นต้น นอกจากนี้ คณะกรรมการควรมีการทบทวนความเหมาะสมของกรอบวงเงินและนโยบายการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงจัดให้มีกลไกติดตามและสอบทานเพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทได้ปฏิบัติตามกรอบวงเงินและนโยบายที่กำหนดไว้

(5) การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์หมุนเวียนที่ใช้ในการประกอบธุรกิจปกติ

การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์หมุนเวียนที่ใช้ในการประกอบธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย เช่น วัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ วัสดุสิ้นเปลือง จะได้รับการยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ให้พิจารณาปัจจัยด้านลักษณะการทำธุรกิจและการบันทึกบัญชีของบริษัทนั้น ๆ ประกอบการพิจารณาด้วย

⁸ การลงทุนในหลักทรัพย์ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือสินทรัพย์ดิจิทัล จะต้องมีการคำนวณกันไม่เกินร้อยละ 40 ของสินทรัพย์รวมตามงบการเงินหรืองบการเงินรวมงวดล่าสุด ตามประกาศแนวนโยบายที่ นป. 5/2566 เรื่อง แนวทางการพิจารณาการลงทุนของบริษัทที่มีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจบริหารจัดการเงินลงทุน (investment company)

ตัวอย่าง: กรณีที่ได้รับยกเว้น

- การซื้อวัตถุดิบมาเพื่อผลิตสินค้า หรือการซื้อสินค้ามาเพื่อจำหน่าย โดยวัตถุดิบหรือสินค้าดังกล่าวมีการบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนของบริษัท
- การซื้อที่ดินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์เพื่อจำหน่าย โดยที่ดินรวมถึงสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวจะมีการบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนของบริษัท
- การจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ต่าง ๆ ข้างต้น

ตัวอย่าง: กรณีที่ไม่ได้รับยกเว้น

- การซื้อที่ดินโดยยังไม่มีวัตถุประสงค์การพัฒนาที่ชัดเจน รวมถึงการซื้อที่ดินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ประเภทให้เช่าหรือเพื่อใช้ประโยชน์ภายในบริษัท เช่น โรงแรม ห้างสรรพสินค้า โรงงาน อาคารสำนักงาน ซึ่งที่ดินรวมถึงสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวจะมีการบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนของบริษัท
- การซื้อเครื่องจักรหรืออุปกรณ์เพื่อใช้ประโยชน์ภายในบริษัท ซึ่งมีการบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนของบริษัท
- การจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ต่าง ๆ ข้างต้น

(6) การทำรายการดังต่อไปนี้ที่เป็นธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย

- การเช่าทำ แก๊ส หรือเลิกสัญญาเกี่ยวกับการให้เช่า หรือให้เช่าซื้อกิจการ หรือสินทรัพย์ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย

ตัวอย่าง: การทำรายการเกี่ยวกับการให้เช่าที่ได้รับการยกเว้น

เช่น การทำรายการเกี่ยวกับการให้เช่าพื้นที่ของบริษัทหรือบริษัทย่อยที่ประกอบธุรกิจห้างสรรพสินค้า การให้เช่ารถยนต์ของบริษัทประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์ เป็นต้น

• การให้กู้ยืมเงิน การให้สินเชื่อ การค้ำประกัน การทำนิติกรรมผูกพันบริษัทให้ต้องรับภาระทางการเงินเพิ่มขึ้น ในกรณีที่บุคคลภายนอกขาดสภาพคล่องหรือไม่สามารถปฏิบัติการชำระหนี้ได้ หรือการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในลักษณะอื่นใดแก่บุคคลอื่น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย

ตัวอย่าง: การทำรายการเกี่ยวกับการให้กู้ยืมหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินที่ได้รับการยกเว้น
เช่น การให้สินเชื่อของสถาบันการเงินหรือบริษัทที่ประกอบธุรกิจให้บริการสินเชื่อ เป็นต้น

1.3 การคำนวณและการนับรวมมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ

1.3.1 เกณฑ์การคำนวณมูลค่ารายการ

การคำนวณมูลค่ารายการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ มีวัตถุประสงค์ให้บริษัทพิจารณาผลกระทบจากการทำรายการที่จะมีต่อบริษัททั้งในด้านสินทรัพย์สุทธิ กำไรสุทธิ สินทรัพย์รวม และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการออกหุ้นเพิ่มทุน (dilution effect) โดยให้บริษัทใช้มูลค่าสูงสุดที่คำนวณได้ตามเกณฑ์การคำนวณที่กำหนดดังต่อไปนี้ในการพิจารณาหน้าที่ที่ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

ทั้งนี้ ในการคำนวณมูลค่ารายการให้บริษัทใช้ตัวเลขจากงบการเงินรวม (หรืองบการเงินเฉพาะกิจการ ในกรณีที่บริษัทไม่มีการจัดทำงบการเงินรวม) ฉบับล่าสุด ที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชี

เกณฑ์การคำนวณ

(1) เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ

$$\frac{\text{สัดส่วนที่ได้มาหรือจำหน่ายไปของบริษัทที่ลงทุน} \times \text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัทที่ลงทุน} \times 100}{\text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัท}}$$

หมายเหตุ

- กรณีที่มีการจัดทำงบการเงินรวม ให้ใช้สินทรัพย์สุทธิตัวส่วนของบริษัทใหญ่ (สินทรัพย์รวม – หนี้สินรวม – ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม)
- ให้ใช้ตัวเลขจากงบการเงินฉบับล่าสุดในการคำนวณ โดยงบการเงินฉบับล่าสุดของบริษัทและบริษัทที่ลงทุนอาจเป็นคนละงวดกันก็ได้
- กรณีสินทรัพย์สุทธิของบริษัทมีค่าติดลบ ไม่ต้องคำนวณมูลค่ารายการตามเกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ

คำแนะนำ หรือ คำอธิบายเพิ่มเติม

- เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ ใช้ในกรณีการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งหุ้นของนิติบุคคลเท่านั้น

(2) เกณฑ์กำไรสุทธิ

$$\frac{\text{สัดส่วนที่ได้มาหรือจำหน่ายไปของบริษัทที่ลงทุน} \times \text{กำไรสุทธิของบริษัทที่ลงทุน} \times 100}{\text{กำไรสุทธิของบริษัท}}$$

หมายเหตุ

- ใช้กำไรสุทธิ 12 เดือนล่าสุด
- ในกรณีที่มีการจัดทำงบการเงินรวม ให้ใช้กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่ (กำไรสำหรับงวด – ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม)
- ให้ใช้ตัวเลขจากงบการเงินฉบับล่าสุดในการคำนวณ โดยงบการเงินฉบับล่าสุดของบริษัทและบริษัทที่ลงทุนอาจเป็นคนละงวดกันได้
- กรณีบริษัทมีผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิ ไม่ต้องคำนวณมูลค่ารายการตามเกณฑ์กำไรสุทธิ

คำแนะนำ หรือ คำอธิบายเพิ่มเติม

- เกณฑ์กำไรสุทธิ ใช้ในกรณีการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งหุ้นของนิติบุคคลเท่านั้น

(3) เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน

$$\frac{\text{มูลค่าที่ต้องชำระหรือได้รับชำระ} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัท}}$$

คำแนะนำ หรือ คำอธิบายเพิ่มเติม

- ใช้ได้กับการทำรายการที่มีนัยสำคัญในทุกกรณี

(4) เกณฑ์มูลค่าหุ้นทุน

$$\frac{\text{จำนวนหุ้นที่ออกเพื่อชำระค่าสินทรัพย์} \times 100}{\text{จำนวนหุ้นที่ออกและชำระแล้วของบริษัท}}$$

คำแนะนำ หรือ คำอธิบายเพิ่มเติม

- ใช้ในกรณีที่บริษัทมีการออกหุ้นเพื่อชำระค่าสินทรัพย์เท่านั้น
- ใช้จำนวนหุ้นทั้งหมดที่ออกและชำระแล้วของบริษัทจดทะเบียนก่อนที่จะมีการออกหุ้นเพื่อชำระค่าสินทรัพย์

สรุปเกณฑ์การคำนวณมูลค่ารายการโดยแบ่งตามลักษณะการทำรายการและวิธีการชำระสิ่งตอบแทน

รายการ	การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งหุ้นของนิติบุคคล		กรณีอื่น ๆ	
วิธีการชำระสิ่งตอบแทน	เงินสด	ออกหุ้น	เงินสด	ออกหุ้น
1. เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ	✓	✓		
2. เกณฑ์กำไรสุทธิ	✓	✓		
3. เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน	✓	✓	✓	✓
4. เกณฑ์มูลค่าหุ้นทุน		✓		✓

แนวปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับการคำนวณมูลค่ารายการตาม “เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน”

เพื่อให้มูลค่าที่ใช้ในการคำนวณมูลค่ารายการตามเกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทนสะท้อนมูลค่าที่เหมาะสมของสินทรัพย์ที่ทำรายการและเป็นการปกป้องคุ้มครองสิทธิที่ผู้ถือหุ้นพึงได้รับตามหลักเกณฑ์สำนักงาน ก.ล.ต. จึงมีการกำหนดแนวปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับการคำนวณมูลค่ารายการตามเกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน ดังนี้

(1) กรณีจำหน่ายสินทรัพย์ที่เป็นหลักทรัพย์ หรือมีการออกหลักทรัพย์ของบริษัทหรือบริษัทย่อย เพื่อชำระเป็นสิ่งตอบแทนในการซื้อสินทรัพย์

ให้เลือกใช้มูลค่าที่สูงที่สุดจากตัวเลือกดังต่อไปนี้:

- มูลค่าของสิ่งตอบแทน (ตามราคาซื้อขาย) ของสินทรัพย์ที่จำหน่าย
- มูลค่าตามราคาตลาด⁹ (ถ้ามี)
- มูลค่าตามบัญชี (มูลค่าสินทรัพย์สุทธิ)¹⁰ ตามงบการเงินฉบับล่าสุดที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบ

ทานจากผู้สอบบัญชีของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์นั้น

(2) กรณีจำหน่ายสินทรัพย์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่หลักทรัพย์

ให้เลือกใช้มูลค่าที่สูงที่สุดจากตัวเลือกดังต่อไปนี้:

- มูลค่าของสิ่งตอบแทน (ตามราคาซื้อขาย) ของสินทรัพย์ที่จำหน่าย
- มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่จำหน่าย ตามงบการเงินฉบับล่าสุดของบริษัทที่ผ่านการ

ตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชี

⁹ พิจารณามูลค่าตามตลาดตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยการคำนวณราคาเสนอขายหลักทรัพย์และการกำหนดราคาตลาดเพื่อการพิจารณาการเสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ในราคาต่ำ ซึ่งกำหนดให้พิจารณาโดยเรียงลำดับจากวิธีการกำหนดราคาดังนี้

(1) ราคาถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ 7 – 15 วันติดต่อกันก่อนวันพิจารณากำหนดราคาตลาด โดยอาจกำหนดราคาเสนอขาย โดยมีส่วนลดได้แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของราคาที่คำนวณได้

ทั้งนี้ วันพิจารณากำหนดราคาตลาดให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการ ซึ่งเป็นวันใดวันหนึ่งดังต่อไปนี้

(1.1) วันที่คณะกรรมการมีมติกำหนดราคาเสนอขาย

(1.2) วันแรกที่เสนอขายต่อผู้ลงทุน

(1.3) วันที่ผู้ลงทุนมีสิทธิแปลงสภาพตามหุ้นกู้แปลงสภาพ หรือมีสิทธิซื้อหุ้นตามใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นเพิ่มเติมสำหรับกรณี PP

- กรณีการเสนอขายหุ้น PP ให้ใช้วันที่คณะกรรมการมีมติกำหนดราคาเสนอขายเท่านั้น

- กรณีผู้ถือหุ้นมีมติอนุมัติให้เสนอขาย PP ในราคาไม่ต่ำกว่าราคาตลาดในช่วงเสนอขาย ต้องเสนอขายให้แล้วเสร็จภายใน 5 วันทำการนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติกำหนดราคา

(2) หากราคาตาม (1) ไม่สามารถคำนวณได้ หรือเมื่อพิจารณาจากสภาพคล่องในการซื้อขายของหุ้นแล้วมีเหตุอันสมควรที่เชื่อได้ว่าราคาที่คำนวณได้ตาม (1) ไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการกำหนดราคาเสนอขาย ให้ใช้ราคา book Building

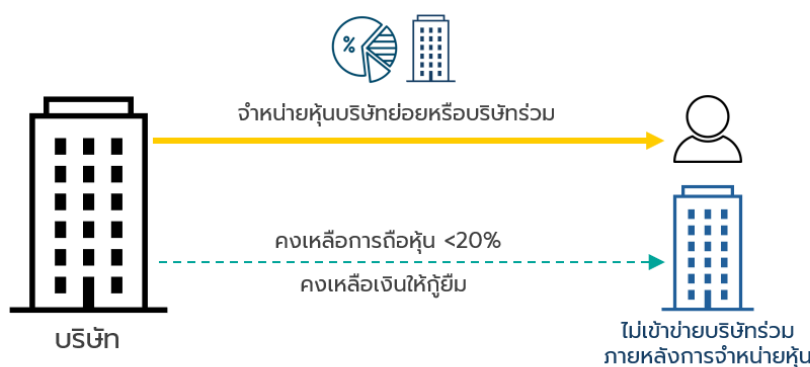
(3) หากมีเหตุที่ไม่สามารถกำหนดราคา book Building ตาม (2) ได้ ให้ใช้ราคายุติธรรมที่ประเมินโดยที่ปรึกษาทางการเงินที่อยู่ในบัญชีที่สำนักงาน ก.ล.ต. ให้ความเห็นชอบ

¹⁰ กรณีที่มีการจัดทำงบการเงินรวม ให้ใช้สินทรัพย์สุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่: สินทรัพย์รวม – หนี้สินรวม – ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม

- ราคาประเมิน¹¹ ของสินทรัพย์ที่จำหน่ายซึ่งจัดทำโดยผู้ประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. ในกรณีที่สินทรัพย์ที่สามารถประเมินมูลค่าได้ตามมาตรฐานวิชาชีพการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ เช่น อสังหาริมทรัพย์ เครื่องจักร อุปกรณ์ เป็นต้น ทั้งนี้ ราคาประเมินที่นำมาใช้พิจารณาไม่ควรจัดทำมานานเกินกว่า 12 เดือน¹² เพื่อให้มีราคาดังกล่าวมีความเหมาะสมและสะท้อนมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์

(3) กรณีจำหน่ายหุ้นบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วม จนบริษัทดังกล่าวไม่คงเหลือแม้สถานะการเป็นบริษัทร่วมของบริษัท

กรณีจำหน่ายหุ้นในบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วม¹³ จนบริษัทดังกล่าวไม่คงเหลือแม้สถานะการเป็นบริษัทร่วมของบริษัท ให้คำนวณมูลค่ารายการโดยรวมมูลค่าการให้ความช่วยเหลือทางการเงินและภาระผูกพันอื่นทั้งหมดที่บริษัทดังกล่าวคงค้างอยู่กับบริษัทด้วย

คำนวณมูลค่ารายการ:

- เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน: มูลค่าหุ้นที่จำหน่าย* + เงินให้กู้ยืมและภาระดอกเบี้ยคงค้าง
- เกณฑ์กำไรสุทธิ/สินทรัพย์สุทธิ: ตาม % การถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลง

*ให้เลือกค่าที่สูงกว่าระหว่าง **ราคาจำหน่าย** เปรียบเทียบกับ **Book Value ของหุ้นในสัดส่วนที่จำหน่าย**

¹¹ ให้ใช้รายงานประเมินมูลค่าทรัพย์สินเพื่อวัตถุประสงค์สาธารณะ

¹² บริษัทอาจพิจารณาไม่จัดให้มีการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ได้ หากคณะกรรมการบริษัทพิจารณาตามหลัก fiduciary duty แล้วเห็นว่ารายงานการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ที่มีอยู่ซึ่งอาจมีระยะเวลาเกินกว่า 12 เดือน ยังคงมีความเหมาะสมและสะท้อนมูลค่าปัจจุบัน หรือภาระและต้นทุนในการจัดให้มีการประเมินราคาสินทรัพย์ไม่คุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่บริษัทจะได้รับ และไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิที่ผู้ถือหุ้นพึงได้รับตามหลักเกณฑ์

¹³ บริษัทร่วม หมายความว่า บริษัทที่บริษัทหรือบริษัทย่อยมีอำนาจในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายทางการเงินและการดำเนินงาน แต่ไม่ถึงระดับที่จะมีอำนาจควบคุมนโยบายดังกล่าว และไม่ถือเป็นบริษัทย่อยหรือกิจการร่วมค้า

ในกรณีที่บริษัทหรือบริษัทย่อยถือหุ้นไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมรวมกันตั้งแต่ร้อยละ 20 แต่ไม่เกินร้อยละ 50 ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริษัทหรือบริษัทย่อยมีอำนาจในการมีส่วนร่วมตัดสินใจ เว้นแต่จะพิสูจน์ให้เห็นเป็นอย่างอื่น

(4) กรณีการเข้าทำ แก้วไข หรือเลิกสัญญาเกี่ยวกับการให้เช่า หรือให้เช่าซื้อกิจการ หรือสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย (ตามข้อ 1.1(3))

ให้คำนวณมูลค่ารายการตามวิธีการดังต่อไปนี้:

- กรณีการให้เช่า ให้คำนวณมูลค่ารายการตามมูลค่ารวมของค่าเช่าตลอดอายุสัญญา
 - กรณีการให้เช่าซื้อ ให้คำนวณมูลค่ารายการตามมูลค่าเงินต้นและดอกเบี้ยรวมตลอดอายุสัญญา
- ทั้งนี้ สำหรับกรณีการเช่าหรือเช่าซื้อ ให้คำนวณมูลค่ารายการตามวิธีการข้างต้นเช่นเดียวกัน

โดยถือเป็นการทำรายการได้มาซึ่งสินทรัพย์ตามข้อ 1.1(1)

(5) การให้กู้ยืมเงิน การให้สินเชื่อ การค้ำประกัน การทำนิติกรรมผูกพันบริษัทให้ต้องรับภาระทางการเงินเพิ่มขึ้น ในกรณีที่บุคคลภายนอกขาดสภาพคล่องหรือไม่สามารถปฏิบัติการชำระหนี้ได้หรือการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในลักษณะอื่นใดแก่บุคคลอื่น ที่ไม่ใช่ธุรกิจปกติของบริษัทหรือบริษัทย่อย (ตามข้อ 1.1(4))

ให้คำนวณมูลค่ารายการตามมูลค่าเงินต้นและดอกเบี้ยรวมตลอดอายุสัญญา หรือมูลค่าค้ำประกัน หรือมูลค่าความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่บริษัทหรือบริษัทย่อยหากไม่ได้รับชำระหนี้

ประเด็นพิจารณาอื่น ๆ เกี่ยวกับการคำนวณมูลค่ารายการ

กรณีที่มิเหตุจำเป็นที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ควรใช้งบการเงินฉบับล่าสุดที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชี

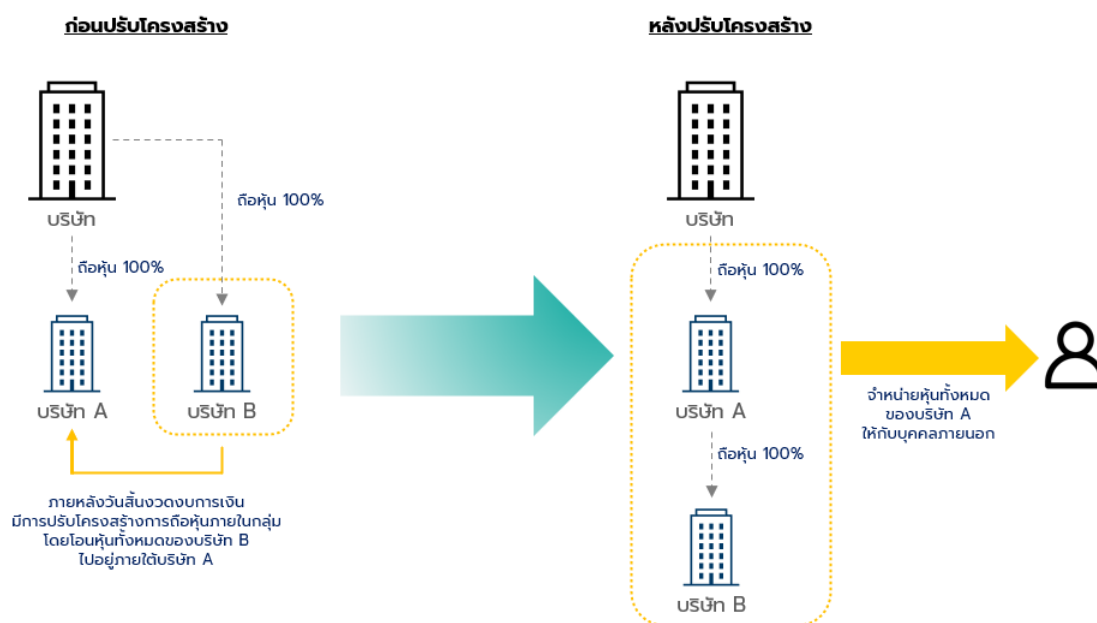
ในกรณีที่มิเหตุการณ่เกิดขึ้นหรือมีความชัดเจนว่าจะเกิดขึ้นภายหลังวันที่ระบุในงบการเงิน ซึ่งมีผลให้งบการเงินฉบับล่าสุดที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชีไม่สะท้อนฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานของบริษัท¹⁴ คณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนอาจพิจารณาจัดทำหรือปรับปรุงงบการเงินเพื่อให้สะท้อนผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวได้ โดยในการพิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ขอให้คณะกรรมการพิจารณาด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของบริษัทและผลกระทบต่อสิทธิที่ผู้ถือหุ้นพึงได้รับตามหลักเกณฑ์เป็นสำคัญ

ทั้งนี้ บริษัทควรมีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำหรือปรับปรุงงบการเงินดังกล่าวให้ชัดเจนในรายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติรายการดังกล่าว รวมถึงเปิดเผยข้อมูลให้ผู้ลงทุนได้รับทราบในสารสนเทศการทำรายการที่แจ้งต่อตลาดหลักทรัพย์และหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นด้วยในกรณีที่มูลค่ารายการเข้าข่ายเป็นรายการที่มีนัยสำคัญตามหลักเกณฑ์

¹⁴ เช่น การเพิ่มทุน การปรับโครงสร้างกลุ่มธุรกิจ การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ที่มีนัยสำคัญ เป็นต้น

ตัวอย่าง: กรณีที่อาจพิจารณาได้ว่าวงการเงินฉบับล่าสุดที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชีอาจไม่สะท้อนฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานของบริษัท

ภายหลังวันสิ้นงวดงบการเงิน บริษัทต้องการจำหน่ายหุ้นของบริษัท A ที่ถืออยู่ทั้งหมดให้กับบุคคลภายนอก โดยก่อนการจำหน่าย จะมีการปรับโครงสร้างการถือหุ้นภายในกลุ่มบริษัทโดยโอนหุ้นทั้งหมดของบริษัท B ที่เคยถืออยู่โดยตรง ให้ไปอยู่ภายใต้บริษัท A รายละเอียดดังนี้

กรณีนี้วงการเงินฉบับล่าสุดของบริษัท A ที่ผ่านการตรวจสอบหรือสอบทานจากผู้สอบบัญชีอาจไม่สะท้อนฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานของบริษัท คณะกรรมการบริษัทจึงควรมีการพิจารณาปรับปรุงงบการเงินดังกล่าวให้สะท้อนผลกระทบจากการปรับโครงสร้างธุรกิจดังกล่าว ก่อนนำมาใช้ในการพิจารณามูลค่ารายการ

1.3.2 การนับรวมมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ

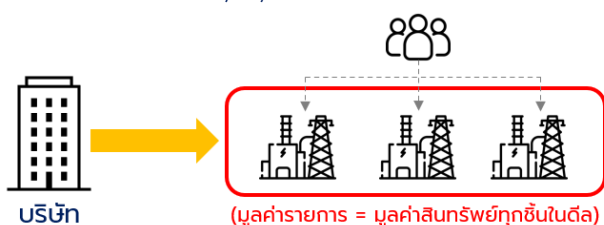
กรณีที่ต้องนับรวมมูลค่ารายการ

ให้บริษัทนับรวมรายการที่มีนัยสำคัญหลายรายการที่มีความเกี่ยวข้องกันหรือเป็นรายการภายใต้โครงการเดียวกัน ซึ่งเกิดขึ้นในระหว่าง 12 เดือนก่อนวันที่มีการตกลงเข้าทำรายการ รวมเป็นรายการเดียวกัน ยกเว้นรายการที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว

ทั้งนี้ ให้พิจารณาว่าวันที่คณะกรรมการมีมติอนุมัติรายการเป็นวันที่เกิดรายการ

ตัวอย่าง: ปัจจัยในการพิจารณารายการที่มีความเกี่ยวข้องกันหรือเป็นรายการภายใต้โครงการเดียวกัน (ซึ่งหากเกิดขึ้นภายในช่วงเวลา 12 เดือนย้อนหลัง จะต้องนับรวมเป็นรายการเดียวกันในการคำนวณมูลค่ารายการ)

การซื้อขายสินทรัพย์หลายชิ้นกับกลุ่มบุคคลเดียวกัน เช่น

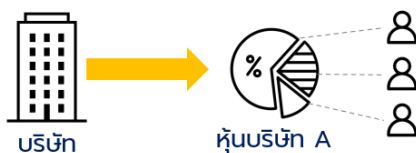

การซื้อขายสินทรัพย์หลายชิ้นซึ่งใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น

- ซื้อที่ดินหลายแปลงจากหลายบุคคล เพื่อสร้างโครงการเดียวกัน

- ซื้อ/ขาย หลักทรัพย์ของบริษัทหรือกลุ่มบริษัทเดียวกันกับหลายบุคคล

ทั้งนี้ ในกรณีที่เป็นการได้มาซึ่งหุ้นของกิจการที่เป็นบริษัทจดทะเบียนจนทำให้เกิดหน้าที่ทำคำเสนอซื้อหลักทรัพย์ทั้งหมดของกิจการ (Tender Offer) ให้บริษัทพิจารณานับรวมมูลค่ารายการที่เกิดจากหน้าที่ดังกล่าวด้วย

วิธีการการนับรวมมูลค่ารายการ

เมื่อมีรายการที่มีนัยสำคัญที่เข้าข่ายต้องนับรวมมูลค่ารายการเป็นรายการเดียวกันตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ให้บริษัทนับรวมมูลค่ารายการตามวิธีการดังนี้

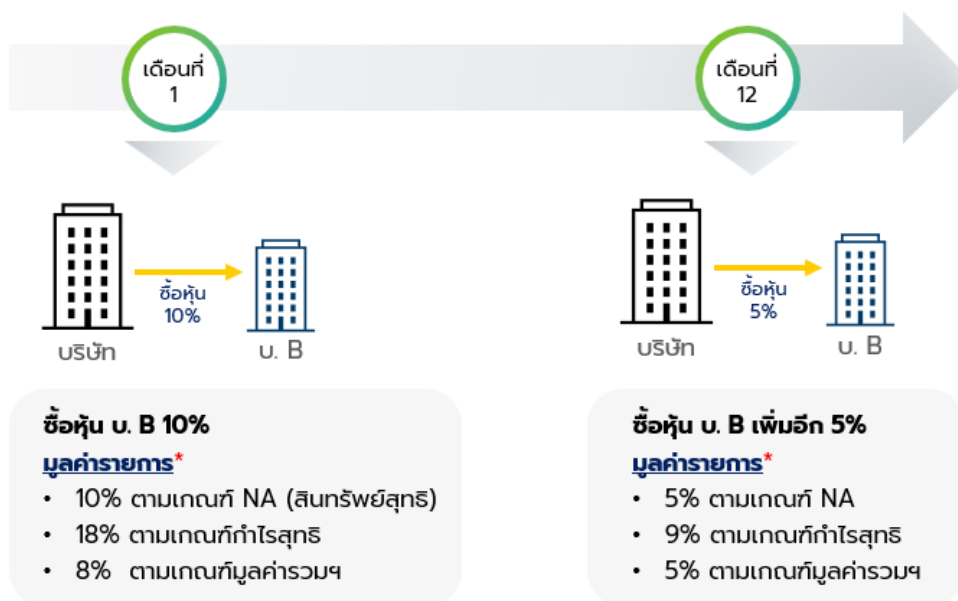
(1) นับรวมตัวเลข % ที่คำนวณได้ของแต่ละรายการเข้าด้วยกัน โดยรวมแยกตามแต่ละเกณฑ์การคำนวณในข้อ 1.3.1¹⁵

¹⁵ ได้แก่ เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ เกณฑ์กำไรสุทธิ เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน และเกณฑ์มูลค่าหุ้นทุน

- (2) นับรวมมูลค่ารายการแยกกันระหว่างกรณีที่เป็นการได้มา และ กรณีที่เป็นการจำหน่ายไป ในกรณีรายการที่เข้าข่ายต้องนับรวมนั้นมีการทำรายการในทั้ง 2 ลักษณะ
- (3) นับรวมมูลค่ารายการแยกกันระหว่างกรณีทั่วไป และ กรณีพิเศษ

ตัวอย่าง: การนับรวมมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ

บริษัทมีการทำรายการซื้อหุ้นบริษัท B 2 ครั้ง ภายในระยะเวลา 12 เดือน โดยมีรายละเอียดดังนี้

*หมายเหตุ: ค่าบวกลบโดยอิงงบการเงินฉบับล่าสุดในแต่ละช่วงเวลาที่ทำการ

กรณีนี้เข้าข่ายเป็นรายการที่มีความเกี่ยวข้องกันหรือเป็นรายการภายใต้โครงการเดียวกัน ซึ่งเกิดขึ้นภายในระยะเวลา 12 เดือน จึงต้องนับรวมเป็นรายการเดียวกัน โดยมีวิธีนับรวมมูลค่ารายการดังนี้

เกณฑ์การคำนวณ	มูลค่ารายการรวม
เกณฑ์ NA (สินทรัพย์สุทธิ)	$10\% + 5\% = 15\%$
เกณฑ์กำไรสุทธิ	$18\% + 9\% = 27\%$
เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน	$8\% + 5\% = 13\%$
เกณฑ์มูลค่าหุ้นทุน	บริษัทไม่มีการออกหุ้นใหม่ จึงไม่ต้องคำนวณ

จากการนับรวมมูลค่ารายการ มูลค่ารายการรวมตามเกณฑ์กำไรสุทธิมีค่าสูงสุด คือ 27% จึงให้ใช้ตัวเลขนี้ในการพิจารณาหน้าที่ดำเนินการของบริษัทตามหลักเกณฑ์ที่มีนัยสำคัญ ตามรายละเอียดในข้อ 1.4

อำนาจของสำนักงาน ก.ล.ต.

หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าบริษัทมีเจตนาทำรายการแยกเป็นหลายรายการเพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจพิจารณานับรวมรายการต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นรายการเดียวกันได้

1.4 หน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

1.4.1 การดำเนินการตามมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ

กรณีทั่วไป

ให้บริษัทใช้มูลค่ารายการสูงสุดที่คำนวณได้ตามข้อ 1.3 ในการพิจารณาหน้าที่ดำเนินการตามแต่ละขนาดรายการดังนี้

รายการขนาดเล็ก: มูลค่ารายการ น้อยกว่า 25%

บริษัทสามารถดำเนินการได้โดยไม่มีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เรื่องการทำรายการที่มีนัยสำคัญ โดยบริษัทยังคงต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับบริษัท และกฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง

รายการขนาดกลาง: มูลค่ารายการ ตั้งแต่ 25% ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 50%

บริษัทมีหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(1) คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติให้เสนอวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

(2) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำรายการที่มีนัยสำคัญที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.1 ผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์¹⁶ ภายในวันที่คณะกรรมการบริษัทมีมติให้เสนอวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ หรือก่อนเวลาซื้อหรือขายในตลาดหลักทรัพย์ในรอบแรกอย่างน้อย 1 ชั่วโมงของวันทำการถัดไป ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย

(3) ขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น

- จัดส่งหนังสือนัดประชุมที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.2 ให้กับผู้ถือหุ้นล่วงหน้าอย่างน้อย 14 วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น พร้อมเปิดเผยหนังสือนัดประชุมผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์

- ต้องได้รับอนุมัติรายการด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง โดยไม่นับส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสีย

และในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบแสดงความเห็นว่าบริษัทไม่ควรเข้าทำรายการ¹⁷ ต้องไม่มีผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นและมีสิทธิออกเสียงรวมกันตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงคัดค้านการทำรายการ

(4) รายงานความคืบหน้าการทำรายการที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น ตามที่กำหนดดังนี้
(ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในข้อ 3.2.2)

¹⁶ กรณีบริษัทมหาชนจำกัดที่เคยได้รับอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ต่อประชาชนและยังคงมีหน้าที่จัดทำและส่งรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทตามมาตรา 56 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ แต่ไม่ได้มีสถานะเป็นบริษัทจดทะเบียนแล้ว จะไม่มีหน้าที่ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์

¹⁷ ยึดตามมติของคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ

การรายงานเมื่อเกิดเหตุการณ์

ให้บริษัทรายงานผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์โดยไม่ชักช้าเมื่อมีการยกเลิกรายการหรือไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ¹⁸ โดยรายงานภายในวันทำการถัดจากวันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุการณ์ดังกล่าว

การรายงานตามรอบเวลา

ให้บริษัทรายงานความคืบหน้าการทำรายการโดยมีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.2.2 ตามรอบเวลาดังต่อไปนี้ โดยให้รายงานต่อเนื่องจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น หรือมีการยกเลิกรายการ

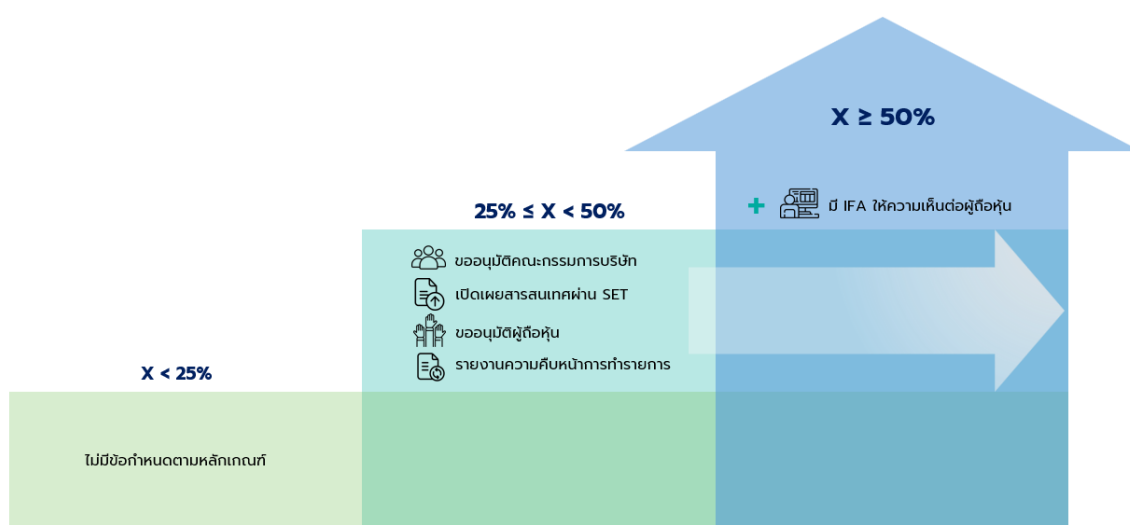
- เปิดเผยผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ โดยเปิดเผยทุก 6 เดือน ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม (สำหรับรอบระยะเวลารายงานครึ่งปีแรก: มกราคม-มิถุนายน) และ 31 มกราคม (สำหรับรอบระยะเวลารายงานครึ่งปีหลัง: กรกฎาคม-ธันวาคม) ของทุกปี

- เปิดเผยในแบบ 56-1 One Report ซึ่งต้องนำส่งภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีในแต่ละปี

รายการขนาดใหญ่: มูลค่ารายการ ตั้งแต่ 50% ขึ้นไป

บริษัทมีหน้าที่ที่ต้องดำเนินการเช่นเดียวกับกรณีรายการขนาดกลาง แต่ต้องจัดให้มีรายงานความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ (IFA Report) ที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.3 เพื่อประกอบการพิจารณาของที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วย

ทั้งนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบหรือที่ปรึกษาทางการเงินอิสระแสดงความเห็นว่าบริษัทไม่สมควรเข้าทำรายการที่มีนัยสำคัญ ต้องไม่มีผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นและมีสิทธิออกเสียงรวมกันตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงคัดค้านการทำรายการ

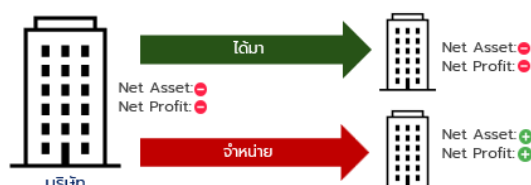
สรุปหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญในกรณีทั่วไป

¹⁸ เช่น การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการทำรายการ การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการทำรายการที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงคู่สัญญา การเปลี่ยนแปลงมูลค่าโครงการ เป็นต้น

กรณีพิเศษ

การทำรายการที่มีนัยสำคัญในกรณีพิเศษ หมายถึง กรณีบริษัทที่มี **สินทรัพย์สุทธิ (Net Asset) เป็นลบ** หรือ **ผลการดำเนินงาน (Net Profit) เป็นลบ** มีการทำรายการซึ่งอาจส่งผลในทางลบต่อฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานของบริษัท ดังต่อไปนี้

- (1) การได้มาซึ่งหุ้นของบริษัทที่มีผลการดำเนินงานขาดทุนหรือมีสินทรัพย์สุทธิเป็นลบ
- (2) การจำหน่ายไปซึ่งหุ้นของบริษัทที่มีผลการดำเนินงานมีกำไรหรือสินทรัพย์สุทธิเป็นบวก

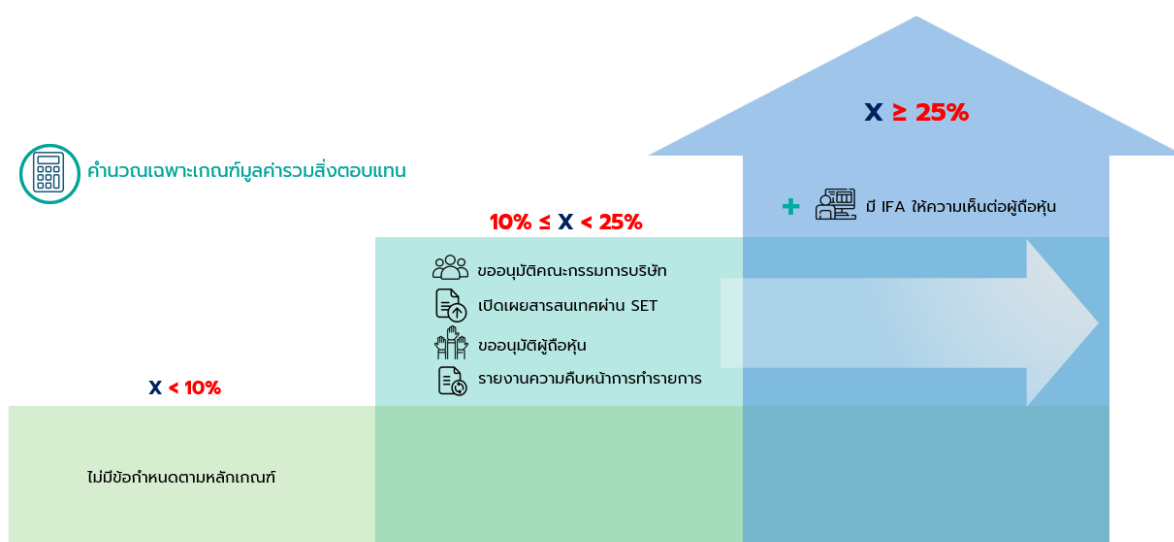
ในการพิจารณาหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญที่เข้าข่ายกรณีพิเศษ ให้บริษัทใช้มูลค่ารายการสูงสุดที่คำนวณได้ตามข้อ 1.3 (โดยคำนวณเฉพาะเกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน) ในการพิจารณาหน้าที่ดำเนินการตามแต่ละขนาดรายการดังนี้

รายการขนาดเล็ก: มูลค่ารายการ น้อยกว่า 10%

รายการขนาดกลาง: มูลค่ารายการ ตั้งแต่ 10% ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 25%

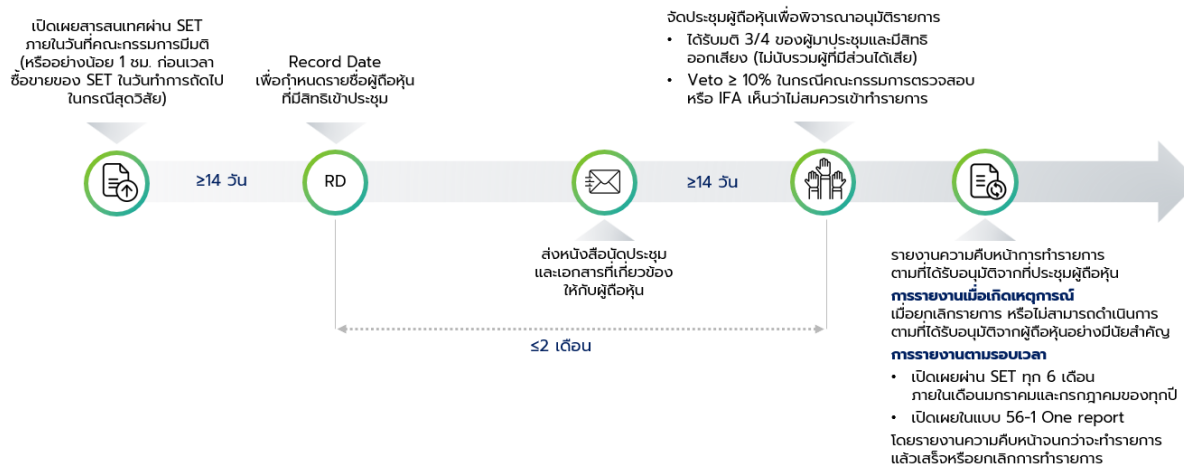
รายการขนาดใหญ่: มูลค่ารายการ ตั้งแต่ 25% ขึ้นไป

ทั้งนี้ หน้าที่การดำเนินการสำหรับรายการแต่ละขนาดจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์เดียวกับการทำรายการที่มีนัยสำคัญกรณีทั่วไป

สรุปหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญในกรณีพิเศษ

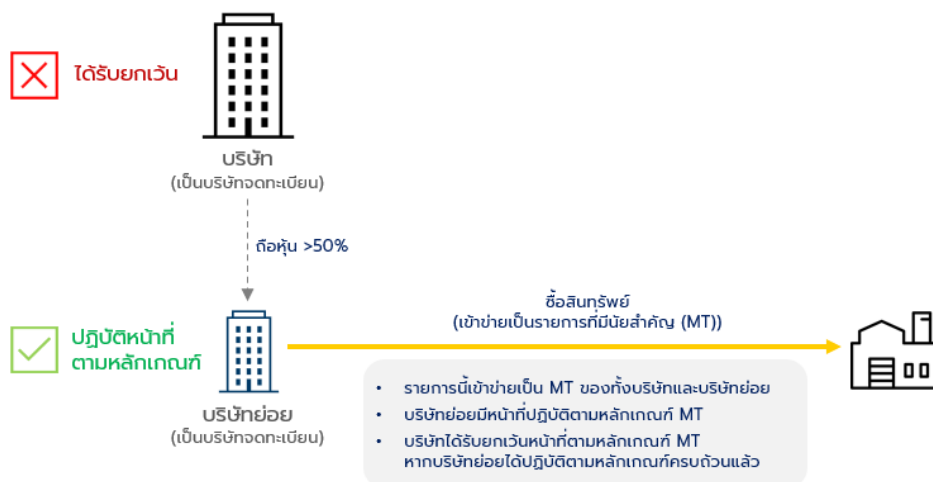
1.4.2 สรุปขั้นตอนการดำเนินการสำหรับรายการที่ต้องขออนุมัติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

1.5 กรณีเพิ่มเติมที่ได้รับการยกเว้นหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

การยกเว้นหน้าที่ที่เกิดจากการทำรายการของบริษัทย่อยที่เป็นบริษัทจดทะเบียน

ในกรณีที่ทั้งบริษัทและบริษัทย่อยเป็นบริษัทจดทะเบียน ให้บริษัทได้รับยกเว้นหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญซึ่งเกิดจากการทำรายการของบริษัทย่อยที่เป็นบริษัทจดทะเบียน หากบริษัทย่อยนั้นได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อย่างครบถ้วนแล้วในการทำรายการดังกล่าว

การยกเว้นหน้าที่ในกรณีที่การเปิดเผยข้อมูลหรือขออนุมัติที่ประชุมผู้ถือหุ้นก่อนการทำรายการ อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของบริษัทหรือบริษัทย่อยอย่างมีนัยสำคัญ

ในกรณีที่บริษัทมีข้อจำกัดในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการบริษัทพิจารณาด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty แล้วว่า หากบริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลหรือขออนุมัติที่ประชุมผู้ถือหุ้นก่อนการทำรายการตามข้อกำหนดในหลักเกณฑ์ อาจก่อให้เกิด

ความเสียหายต่อประโยชน์ของบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทย่อยอย่างมีนัยสำคัญ¹⁹ บริษัทสามารถดำเนินการตามแนวทางดังนี้ โดยจะได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลและการขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นก่อนการทำรายการ

(1) บริษัทสามารถขอมติผู้ถือหุ้นเป็นกรอบและหลักการล่วงหน้า โดยมอบอำนาจให้คณะกรรมการบริษัทไปพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมภายใต้กรอบและหลักการที่ได้รับอนุมัติได้

(2) บริษัทจะได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในเรื่องการเปิดเผยสารสนเทศก่อนการทำรายการ (สารสนเทศการทำรายการ) รวมถึงข้อกำหนดในเรื่องข้อมูลขั้นต่ำที่ต้องเปิดเผยในการขออนุมัติรายการ (หนังสือนัดประชุม และรายงานความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ) ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามดุลพินิจของคณะกรรมการบริษัท เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับบริษัทจากการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว

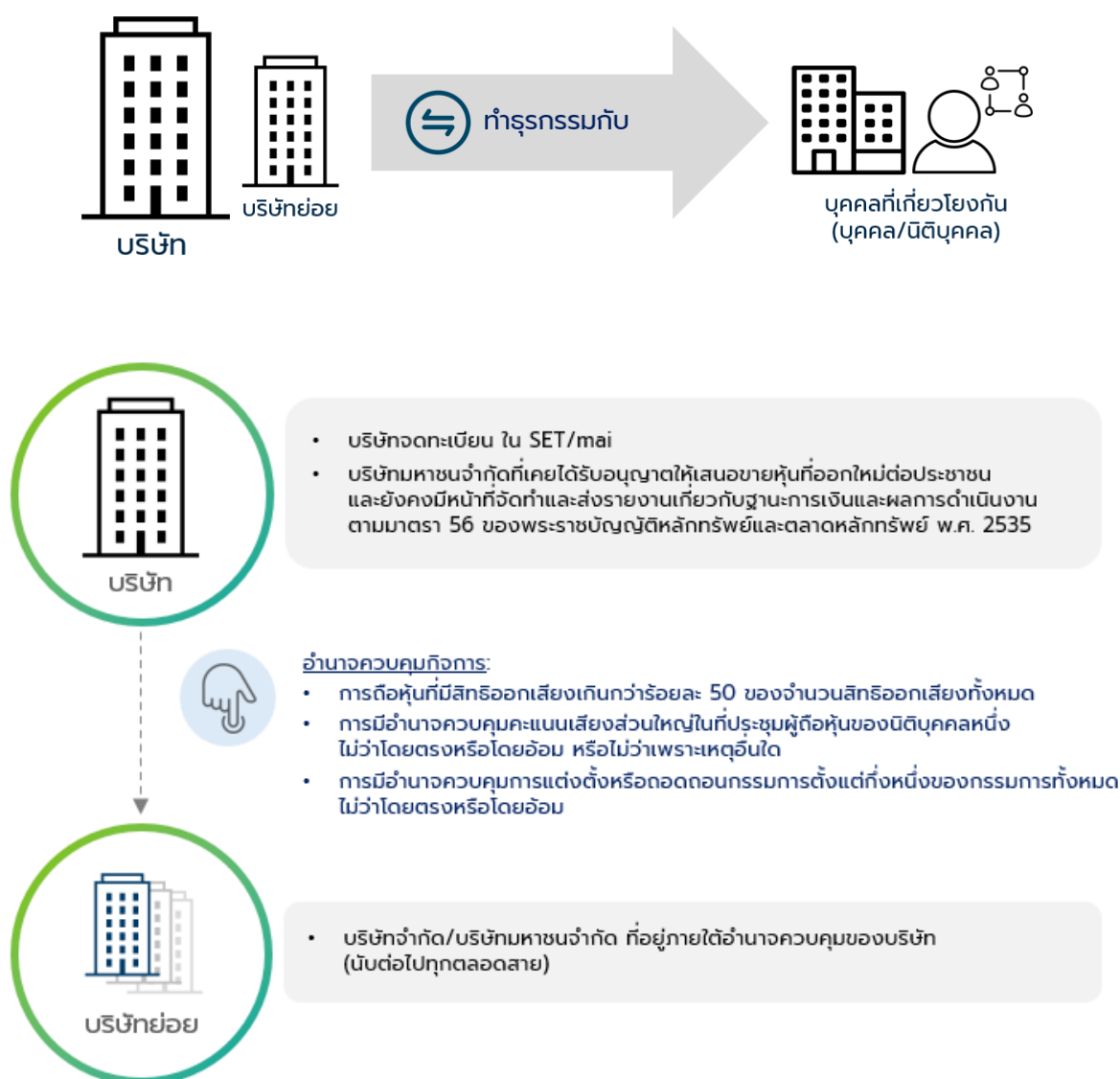
(3) หลังจากมีการตกลงเข้าทำรายการ ให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลการทำรายการผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ โดยปฏิบัติตามข้อกำหนดเรื่องรายการขั้นต่ำที่ต้องเปิดเผยในสารสนเทศการทำรายการตามข้อ 3.1.1 โดยอนุโลม

¹⁹ เช่น กรณีการเข้าประมูลหรือประกวดราคา ซึ่งอาจมีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดบางประการที่ทำให้ไม่สามารถเปิดเผยรายละเอียดของรายการได้หรือการเปิดเผยข้อมูลบางอย่างอาจทำให้บริษัทเกิดความเสียเปรียบในการแข่งขัน เป็นต้น

2. การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน (Related Party Transaction)

2.1 การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน หมายถึง การทำธุรกรรม²⁰ ระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อย กับ บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะที่เข้าข่ายเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัท ซึ่งอาจมีประเด็นที่ต้องระมัดระวังเกี่ยวกับเรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) สำนักงาน ก.ล.ต. จึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อกำกับดูแลการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันให้เป็นไปอย่างโปร่งใส เป็นธรรม และเป็นไปเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของบริษัท

²⁰ การทำธุรกรรมให้รวมถึงการเข้าไปหรือตกลงใจเข้าทำสัญญาหรือทำความตกลงใด ๆ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อก่อให้เกิดการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ การให้เช่าหรือเช่าสินทรัพย์ การให้หรือรับบริการ การให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงิน การออกหลักทรัพย์ใหม่ รวมทั้งเพื่อก่อให้เกิดสิทธิหรือการสละสิทธิในการกระทำความดังกล่าว

อำนาจของสำนักงาน ก.ล.ต.

สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจพิจารณาว่าการทำรายการใดของบริษัทและบริษัทย่อยเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกันที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ หากปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งทำให้พิจารณาได้ว่าความมุ่งหมายหรือเนื้อหาสาระที่แท้จริง (substance) ของการทำรายการดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกันตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์หรือการทำรายการนั้นมีเจตนาหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

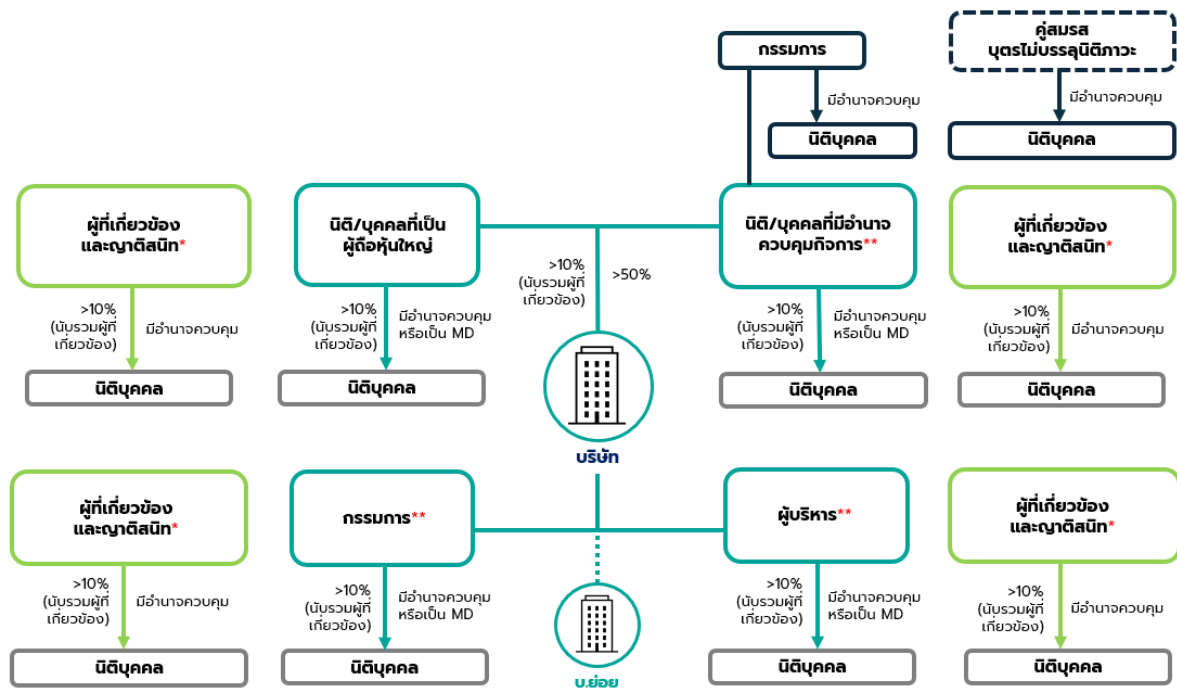
นิยามที่เกี่ยวข้อง

บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้แก่บุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์กับบริษัทในลักษณะตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

บุคคลที่เกี่ยวข้องหลัก	บุคคลที่เกี่ยวข้องรอง
บุคคลต่อไปนี้ ของบริษัท (1) กรรมการ (2) ผู้บริหาร (3) ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (4) ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ (5) บุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นกรรมการ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัท (6) ผู้ที่เกี่ยวข้องและญาติสนิทของบุคคลตาม (1) ถึง (5)	<u>กรณีทั่วไป</u> (7) นิติบุคคลใด ๆ ที่มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการเป็นบุคคลตาม (1) (2) (3) (4) (5) หรือ (6) (8) บุคคลใด ๆ ที่โดยพฤติการณ์บ่งชี้ได้ว่าเป็นผู้ทำการแทน หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลตาม (1) ถึง (7) ต่อการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย การจัดการ หรือการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ หรือบุคคลอื่นที่มีพฤติการณ์ทำนองเดียวกัน
	<u>กรณีผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัทตาม (4) เป็นนิติบุคคล</u> (9) กรรมการของนิติบุคคลดังกล่าว (10) คู่สมรส บุตรหรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการตาม (9) (11) นิติบุคคลที่บุคคลตาม (9) หรือ (10) มีอำนาจควบคุมกิจการ
	<u>กรณีทำธุรกรรมให้ประโยชน์ทางการเงิน</u> (12) บุคคลใดที่กระทำการด้วยความเข้าใจหรือความตกลงว่า หากบริษัททำธุรกรรมกับบุคคลดังกล่าว บุคคลต่อไปนี้จะได้รับประโยชน์ทางการเงินด้วย (ก) กรรมการของบริษัท

บุคคลที่เกี่ยวข้องหลัก	บุคคลที่เกี่ยวข้องรอง
	(ข) ผู้บริหารของบริษัท (ค) ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัท (ง) กรรมการของผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัท (จ) คู่สมรส บุตร หรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติ ภาวะของบุคคลตาม (ก) (ข) (ค) หรือ (ง)

หมายเหตุ:

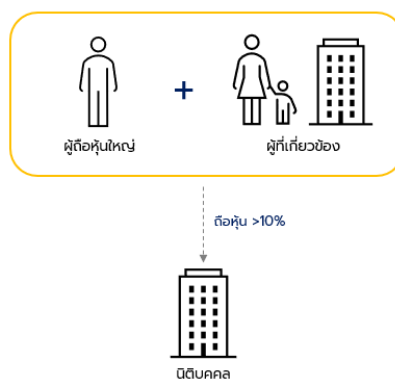
*ญาติสนิท = พ่อ แม่ พี่น้อง บุตร คู่สมรสของบุตร

**รวมถึงบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นกรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัทด้วย

แผนภาพสรุปบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัท

ผู้ถือหุ้นรายใหญ่

ผู้ถือหุ้นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในนิติบุคคลใดเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น ทั้งนี้ การถือหุ้นดังกล่าวให้นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย

แผนภาพสรุปนิยามผู้ถือหุ้นรายใหญ่

ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ

บุคคลที่มีอำนาจควบคุมกิจการในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) การถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด
- (2) การมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลหนึ่ง ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือไม่ว่าเพราะเหตุอื่นใด
- (3) การมีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

บุคคลหรือห้างหุ้นส่วนที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลใดในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

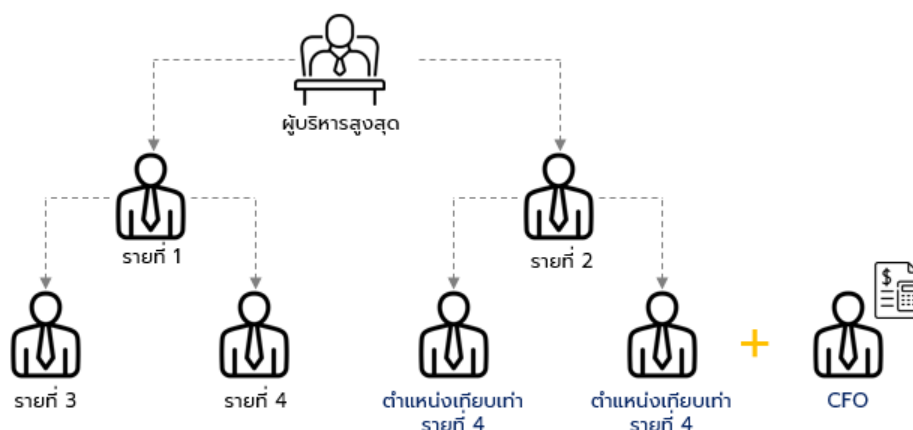
- (1) คู่สมรสของบุคคลดังกล่าว
- (2) บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว
- (3) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็นหุ้นส่วน
- (4) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดที่มีหุ้นรวมกันเกินร้อยละ 30 ของหุ้นทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัด
- (5) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (3) หรือ (4) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละ 30 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น หรือ
- (6) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่บุคคลดังกล่าวหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือห้างหุ้นส่วนตาม (3) หรือ (4) หรือบริษัทตาม (5) ถือหุ้นรวมกันเกินกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น
- (7) นิติบุคคลที่บุคคลดังกล่าวสามารถมีอำนาจในการจัดการในฐานะเป็นผู้แทนของนิติบุคคล

ผู้บริหาร

ผู้ที่ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

- (1) ผู้จัดการ (นับเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งบริหารสูงสุด)
- (2) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหาร 4 รายแรกนับจากผู้จัดการลงมา
- (3) ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ากับผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารรายที่ 4 ทุกราย
- (4) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารในสายงานบัญชีหรือการเงินที่เป็นระดับผู้จัดการฝ่ายขึ้นไป

หรือเทียบเท่า (นับเฉพาะ CFO)

แผนภาพสรุปนิยามผู้บริหาร

2.2 รายการที่ได้รับยกเว้น

รายการดังต่อไปนี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับของหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

- (1) ธุรกรรมที่เป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการหรือเป็นไปตามหลักการที่คณะกรรมการอนุมัติไว้²¹

เงื่อนไขการค้าทั่วไป

หมายถึง ข้อตกลงทางการค้าที่เป็นธรรมและไม่ก่อให้เกิดการถ่ายเทพลประโยชน์ ในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนจะพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

²¹ ตามมาตรา 89/12(1) ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ

ตัวอย่าง: ข้อตกลงทางการค้าที่พิจารณาได้ว่าเข้าข่ายเป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไป

- สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องมีลักษณะและราคาที่เป็นมาตรฐานชัดเจน โดยเมื่อเปรียบเทียบธุรกรรมที่บริษัททำกับคู่ค้าอื่น และธุรกรรมที่บริษัททำกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันแล้ว มีราคา เงื่อนไข หรือข้อตกลงอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

- สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องมีลักษณะและราคาที่เป็นมาตรฐานชัดเจน มีผู้ซื้อผู้ขายในตลาดหลายราย บริษัทสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและราคามาตรฐานในตลาด เพื่อมาเปรียบเทียบกับธุรกรรมที่ทำกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้ และเมื่อเปรียบเทียบแล้ว ราคา เงื่อนไข หรือข้อตกลงอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

- สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องมีลักษณะเฉพาะหรือมีการสั่งทำตามความต้องการโดยเฉพาะ ทำให้ไม่สามารถเปรียบเทียบราคาของสินค้าได้ แต่บริษัทสามารถแสดงได้ว่า อัตรากำไรขั้นต้นที่บริษัทได้รับจากธุรกรรมระหว่างกันไม่ต่างจากธุรกรรมกับคู่ค้าอื่น หรืออัตรากำไรขั้นต้นที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้รับจากธุรกรรมระหว่างกันไม่ต่างจากธุรกรรมกับคู่ค้าอื่น และมีเงื่อนไข หรือข้อตกลงอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

การดำเนินการ

ในกรณีการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่มีเงื่อนไขการค้าทั่วไป บริษัทสามารถขออนุมัติข้อตกลงทางการค้าหรือหลักการจากคณะกรรมการเพื่อให้ฝ่ายจัดการไปดำเนินการได้ โดยไม่ต้องขออนุมัติรายการที่เกี่ยวข้องการเป็นรายกรณีอีก

การดำเนินการในกรณีการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่มีเงื่อนไขการค้าทั่วไป

ตัวอย่าง: การเขียนมติคณะกรรมการในการอนุมัติข้อตกลงทางการค้าหรือหลักการ

เนื่องจากมติอนุมัติในหลักการจากคณะกรรมการในเรื่องนี้ของแต่ละบริษัท ควรจะมีเนื้อหาแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับลักษณะธุรกิจของบริษัท ความเข้มงวดของคณะกรรมการ และปัจจัยอื่นๆ ตัวอย่างการเขียนวาระต่อไปนี้เป็นเพียงข้อเสนอแนะเท่านั้น บริษัทควรปรับให้เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจของบริษัท

ตัวอย่างที่ 1: ตัวอย่างนี้เหมาะสำหรับธุรกรรม เช่น ธนาคารพาณิชย์ฝากเงินจากกรรมการผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง ในลักษณะที่เหมือนลูกค้าทั่วไป ห้างสรรพสินค้าขายสินค้าให้กับกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องที่เข้ามาซื้อสินค้าในห้างเหมือนลูกค้าทั่วไป ดังนั้น

จึงไม่จำเป็นต้องมีการอนุมัติรายการดังกล่าวโดยฝ่ายจัดการก่อน และไม่จำเป็นต้องทำรายงานสรุปธุรกรรมเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ

“วาระที่ เรื่อง การขออนุมัติในหลักการเกี่ยวกับข้อตกลงทางการค้าที่เรียกเป็นภาษาไทยว่า การทำธุรกรรมระหว่างบริษัทและบริษัทย่อย กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทและบริษัทย่อยอาจมีรายการ (อาจจะบุกว้าง ๆ ว่าเป็น "รายการที่เกี่ยวข้องกัน" หรืออาจจะบุลักษณะรายการให้ชัดเจน เช่น รับฝากเงิน ขายสินค้า) กับ (อาจจะบุกว้าง ๆ ว่าเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน) ในอนาคต บริษัทจึงขออนุมัติในหลักการให้บริษัทสามารถทำธุรกรรมดังกล่าวได้ หากธุรกรรมเหล่านั้น (อาจจะบุเป็นหลักการกว้าง ๆ ตามกฎหมายว่า "มีข้อตกลงทางการค้าในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน" หรืออาจจะบุข้อตกลงทางการค้าที่ชัดเจนก็ได้)

ตัวอย่างที่ 2: ตัวอย่างนี้เหมาะสำหรับกรณีที่คณะกรรมการบริษัทต้องการกำหนดกรอบในการทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันให้ชัดเจน และต้องการให้ฝ่ายจัดการรายงานผลตามระยะเวลาที่กำหนด

“วาระที่ เรื่อง การขออนุมัติในหลักการเกี่ยวกับข้อตกลงทางการค้าที่มีเงื่อนไขการค้า โดยทั่วไป ในการทำธุรกรรมระหว่างบริษัทและบริษัทย่อย กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทและบริษัทย่อยอาจมีรายการ..... (ระบุลักษณะรายการ เช่น ซื้อวัตถุดิบ ขายสินค้า จ้างขนส่ง) กับ..... (ระบุชื่อคู่สัญญา) ในอนาคต บริษัทจึงขออนุมัติในหลักการให้ฝ่ายจัดการสามารถอนุมัติการทำธุรกรรมดังกล่าว หากธุรกรรมเหล่านั้นมี (ราคาซื้อขายไม่ต่างจากราคาที่ซื้อขายกับลูกค้าอื่นเกินกว่า/มีอัตรากำไรขั้นต้นจากการซื้อขาย) ไม่ต่ำกว่า% มูลค่าธุรกรรมไม่เกิน ล้านบาทต่องวด (ไตรมาส/ปี) เงื่อนไขและข้อตกลงอื่นไม่ต่างจาก คู่ค้าอื่น

ทั้งนี้ บริษัทจะจัดทำรายงานสรุปการทำธุรกรรมที่มีขนาดเกินกว่า..... (กำหนดตามความเหมาะสมกับแต่ละบริษัท) เพื่อรายงานในการประชุมคณะกรรมการ..... (ทุกครึ่ง/ทุกไตรมาส หรือตามความประสงค์ของคณะกรรมการบริษัท)”

ตัวอย่างที่ 3: เป็นตัวอย่างทั่วไป

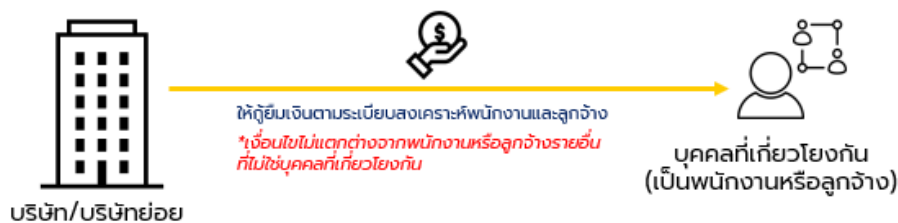
“วาระที่ เรื่อง การขออนุมัติในหลักการเกี่ยวกับข้อตกลงทางการค้าที่มีเงื่อนไขการค้า โดยทั่วไปในการทำธุรกรรมระหว่างบริษัทและบริษัทย่อย กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทและบริษัทย่อยอาจมีรายการ..... (อาจจะบุกว้าง ๆ ว่าเป็น "รายการที่เกี่ยวข้องกัน" หรืออาจจะบุลักษณะรายการให้ชัดเจน เช่น ซื้อวัตถุดิบ ขายสินค้า จ้างขนส่ง) กับ (อาจจะบุกว้าง ๆ ว่าเป็น "บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน"

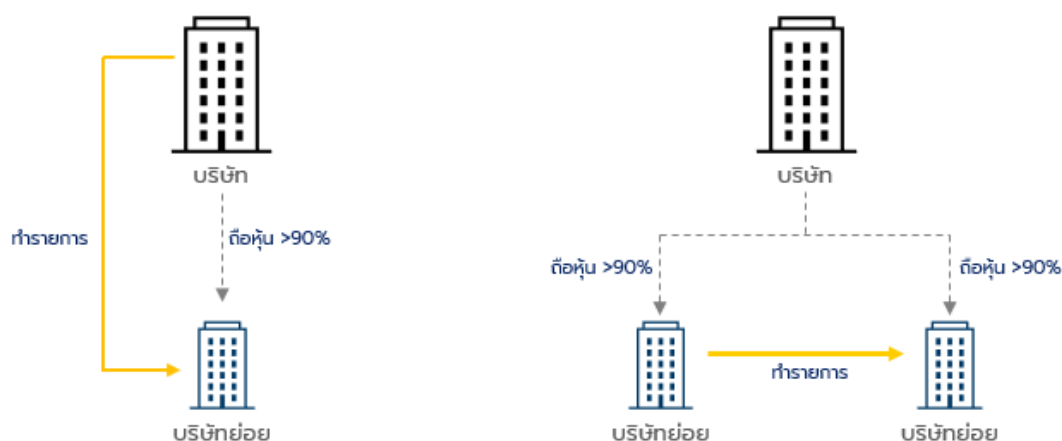
หรืออาจจะบวชข้อสัญญาให้ชัดเจนก็ได้) ในอนาคต บริษัทจึงขออนุมัติในหลักการให้ฝ่ายจัดการสามารถอนุมัติการทำธุรกรรมดังกล่าวหากธุรกรรมเหล่านั้น..... (อาจจะบวชหลักการกว้าง ๆ ตามกฎหมายว่า "มีข้อตกลงทางการค้าในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน" หรืออาจจะบวชข้อตกลงทางการค้าที่ชัดเจนก็ได้)

ทั้งนี้ บริษัทจะจัดทำรายงานสรุปการทำธุรกรรมที่มีขนาดเกินกว่า..... (กำหนดตามความเหมาะสมกับแต่ละบริษัท) เพื่อรายงานในการประชุมคณะกรรมการ..... (ทุกครั้ง/ทุกไตรมาส หรือตามความประสงค์ของคณะกรรมการบริษัท)"

(2) การให้กู้ยืมเงินตามระเบียบสงเคราะห์พนักงานและลูกจ้าง²²

(3) ธุรกรรมที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งของบริษัทหรือคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมีสถานะเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทเป็นผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทย่อย²³

²² ตามมาตรา 89/12(2) ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ

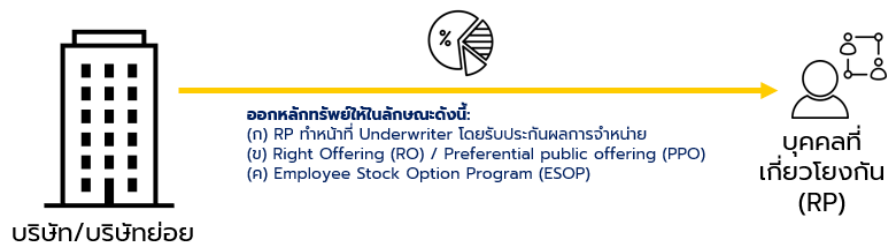
²³ ตามมาตรา 89/12(3)(ก) ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ

(4) การออกหลักทรัพย์ใหม่ของบริษัทหรือบริษัทย่อยให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

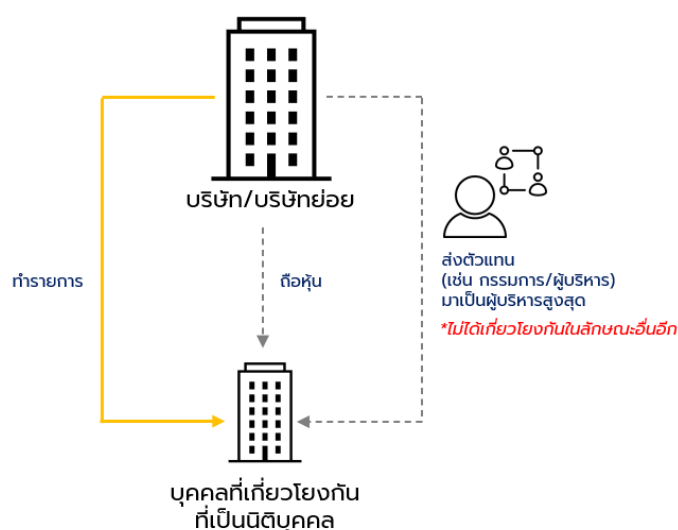
(ก) บุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้รับหลักทรัพย์จากการทำหน้าที่เป็นผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์ โดยวิธีรับประกันผลการจำหน่าย ซึ่งได้เปิดเผยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการรับประกันผลการจำหน่ายนั้นไว้ในหนังสือชี้ชวนอย่างครบถ้วนและชัดเจน

(ข) บุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้รับหลักทรัพย์โดยการใช้สิทธิซื้อหลักทรัพย์ตามสัดส่วนการถือหุ้น ในบริษัทหรือบริษัทย่อยแล้วแต่กรณี โดยให้รวมถึงกรณีที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้รับหลักทรัพย์จากการเสนอขายตามมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นที่ให้เสนอขายต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน แต่จะไม่เสนอขายให้ผู้ถือหุ้นที่จะทำให้บริษัทมีหน้าที่ตามกฎหมายต่างประเทศ

(ค) บุคคลที่เกี่ยวข้องกันได้รับหลักทรัพย์จากการเสนอขายหลักทรัพย์ตามประกาศ คณะกรรมการกำกับตลาดทุนว่าด้วยการเสนอขายหลักทรัพย์ที่ออกใหม่ต่อกรรมการหรือพนักงาน

(5) การทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันซึ่งเป็นนิติบุคคลที่บริษัทหรือบริษัทย่อยเป็นผู้ถือหุ้น และบริษัทหรือบริษัทย่อยดังกล่าวมีการส่งบุคคลเข้าเป็นผู้ดำรงตำแหน่งบริหารสูงสุดในนิติบุคคลนั้น โดยบริษัทหรือบริษัทย่อยและนิติบุคคลดังกล่าวไม่ได้เกี่ยวข้องกันในลักษณะอื่นอีก

2.3 การคำนวณและการนับรวมมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน

2.3.1 เกณฑ์การคำนวณมูลค่ารายการ

กรณีทั่วไป

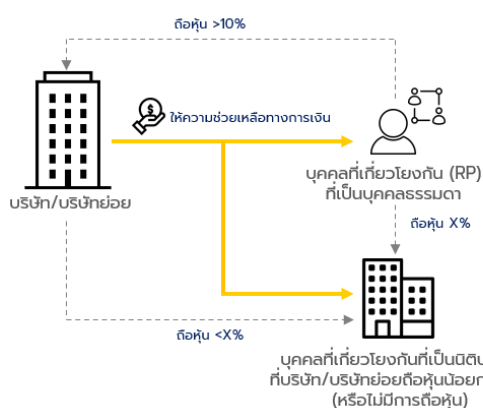
ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่เข้าข่ายกรณีทั่วไป ให้บริษัทใช้มูลค่ารายการสูงสุดที่ได้จากการคำนวณมูลค่ารายการตามตารางต่อไปนี้ ในการพิจารณาอำนาจอนุมัติรายการและหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

ผู้มีอำนาจอนุมัติรายการ	มูลค่ารายการ (แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า (เลือกระดับอำนาจอนุมัติที่ต่ำกว่า))	
ไม่มีข้อกำหนดตามหลักเกณฑ์ (ขึ้นอยู่กับกรมอำนวยการภายในบริษัทเอง)	มูลค่ารายการ < 1 ล้านบาท	มูลค่ารายการ < 0.03% ของสินทรัพย์สุทธิ
คณะกรรมการบริษัท	1 ล้านบาท < มูลค่ารายการ < 20 ล้านบาท	0.03% ของสินทรัพย์สุทธิ < มูลค่ารายการ < 3% ของสินทรัพย์สุทธิ
ที่ประชุมผู้ถือหุ้น	มูลค่ารายการ ≥ 20 ล้านบาท	มูลค่ารายการ ≥ 3% ของสินทรัพย์สุทธิ

กรณีพิเศษ

ได้แก่ การทำรายการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันดังต่อไปนี้

- บุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่เป็นบุคคลธรรมดา
- บุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่เป็นนิติบุคคลที่บริษัทหรือบริษัทย่อยเป็นผู้ถือหุ้นในนิติบุคคลดังกล่าวในสัดส่วนที่น้อยกว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องกันรายอื่น
- บุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่เป็นนิติบุคคลที่บริษัทหรือบริษัทย่อยไม่ได้เป็นผู้ถือหุ้น

ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่เข้าข่ายกรณีพิเศษ ให้บริษัทใช้มูลค่ารายการต่ำสุดที่ได้จากการคำนวณตามตารางต่อไปนี้ ในการพิจารณาอำนาจอนุมัติรายการและหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

ผู้มีอำนาจอนุมัติรายการ	มูลค่ารายการ (แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า (เลือกระดับอำนาจอนุมัติที่สูงกว่า))	
คณะกรรมการบริษัท	มูลค่ารายการ < 100 ล้านบาท	มูลค่ารายการ < 3% ของสินทรัพย์สุทธิ
ที่ประชุมผู้ถือหุ้น	มูลค่ารายการ ≥ 100 ล้านบาท	มูลค่ารายการ ≥ 3% ของสินทรัพย์สุทธิ

แนวปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับการคำนวณมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน

(1) กรณีการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

ให้คำนวณมูลค่าจากเงินต้นและดอกเบี้ย หรือมูลค่าภาระค้ำประกัน หรือมูลค่าความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่บริษัทหรือบริษัทย่อย หากบุคคลที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวไม่สามารถชำระหนี้ได้

ทั้งนี้ การคำนวณมูลค่าดอกเบี้ย ให้คำนวณจากอัตราดอกเบี้ยที่คิดจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน หรืออัตราดอกเบี้ยจ่ายเฉลี่ยของบริษัทหรือบริษัทย่อย แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

(2) กรณีการรับความช่วยเหลือทางการเงินจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

ให้คำนวณมูลค่าจากดอกเบี้ย และผลประโยชน์ที่บริษัทหรือบริษัทย่อยจะต้องจ่ายให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

(3) กรณีจำหน่ายหุ้นบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน จนบริษัทดังกล่าวไม่คงเหลือแม้สถานะการเป็นบริษัทร่วมของบริษัท

ให้รวมคำนวณมูลค่าเงินให้กู้ยืม มูลค่าภาระค้ำประกันหรือภาระอื่น ๆ ที่บริษัทดังกล่าวยังคงค้างต่อบริษัทหรือบริษัทย่อยด้วย

(4) รายการที่เกี่ยวข้องกันอื่น ๆ

ให้คำนวณมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกันตามมูลค่ารวมของสิ่งตอบแทนที่ชำระให้หรือได้รับชำระ หรือมูลค่าตามบัญชี หรือมูลค่าตามราคาตลาด แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

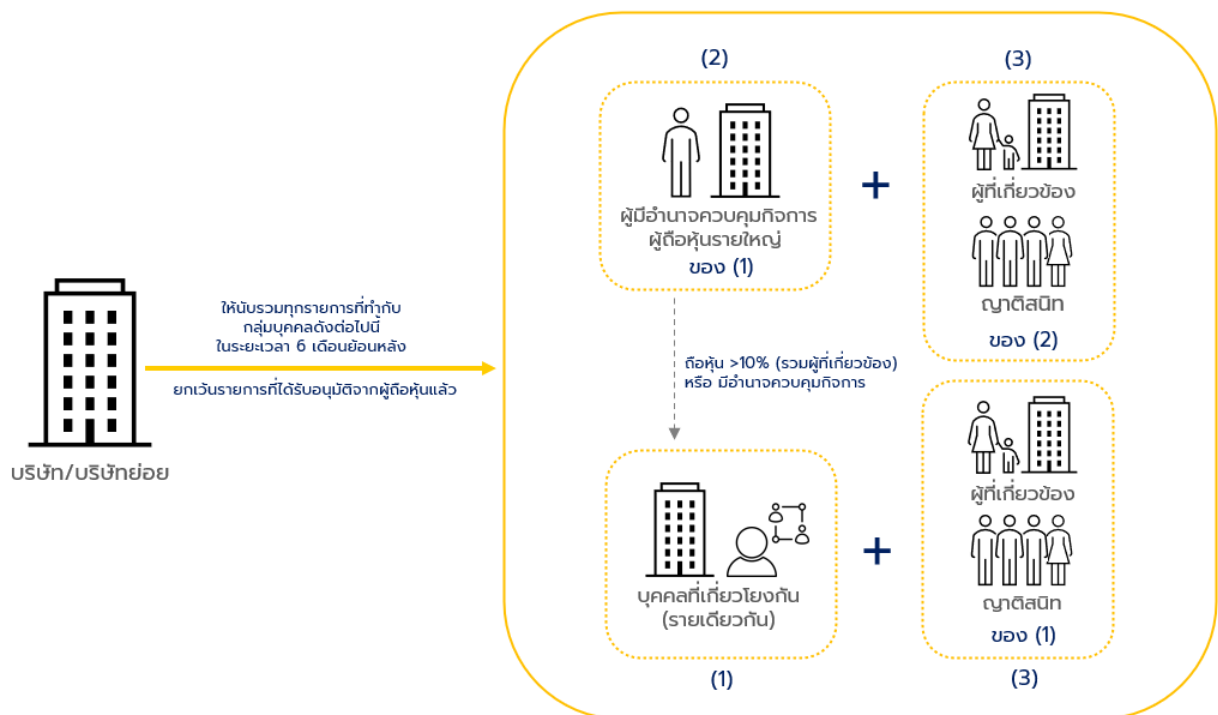
ทั้งนี้ หากรายการที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวเข้าข่ายเป็นรายการที่มีนัยสำคัญด้วยแล้ว ขอให้คำนวณมูลค่าขนาดรายการที่เกี่ยวข้องกันให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับการคำนวณมูลค่ารายการตาม “เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน” ในข้อ 1.3.1 ด้วย

2.3.2 การนับรวมมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน

กรณีที่ต้องนับรวมมูลค่ารายการ

ให้บริษัทนับรวมรายการระหว่างบริษัทกับบุคคลดังต่อไปนี้ ที่เกิดขึ้นภายในรอบระยะเวลา 6 เดือน ก่อนการเข้าทำรายการเป็นรายการเดียวกัน ยกเว้นรายการที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว

- (1) บุคคลที่เกี่ยวข้องกันรายเดียวกัน
- (2) ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการและผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบุคคลตาม (1)
- (3) ผู้ที่เกี่ยวข้องและญาติสนิทของบุคคลตาม (1) หรือ (2)

ทั้งนี้ หลักการในการนับรวมมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกันจะมีความแตกต่างจากกรณีรายการที่มีนัยสำคัญ กล่าวคือรายการที่เกี่ยวข้องกันจะให้นับรวมทุกรายการที่ทำกับกลุ่มบุคคลเดียวกันตามที่หลักเกณฑ์กำหนด โดยไม่จำกัดเฉพาะรายการที่มีความเกี่ยวข้องกันหรืออยู่ภายใต้โครงการเดียวกัน เนื่องจากเจตนารมณ์ของหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันมุ่งกำกับดูแลโดยให้ความสำคัญกับมูลค่ารายการสะสมที่บริษัทและบริษัทย่อยทำกับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกันแต่ละกลุ่มในช่วงเวลานั้น ๆ

วิธีการการนับรวมมูลค่ารายการ

เมื่อมีรายการที่เกี่ยวข้องกันที่เข้าข่ายต้องนับรวมมูลค่ารายการเป็นรายการเดียวกันตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ให้บริษัทนับรวมมูลค่ารายการตามวิธีการดังนี้

(1) ให้นับรวมมูลค่ารายการแยกตามวิธีการดังนี้

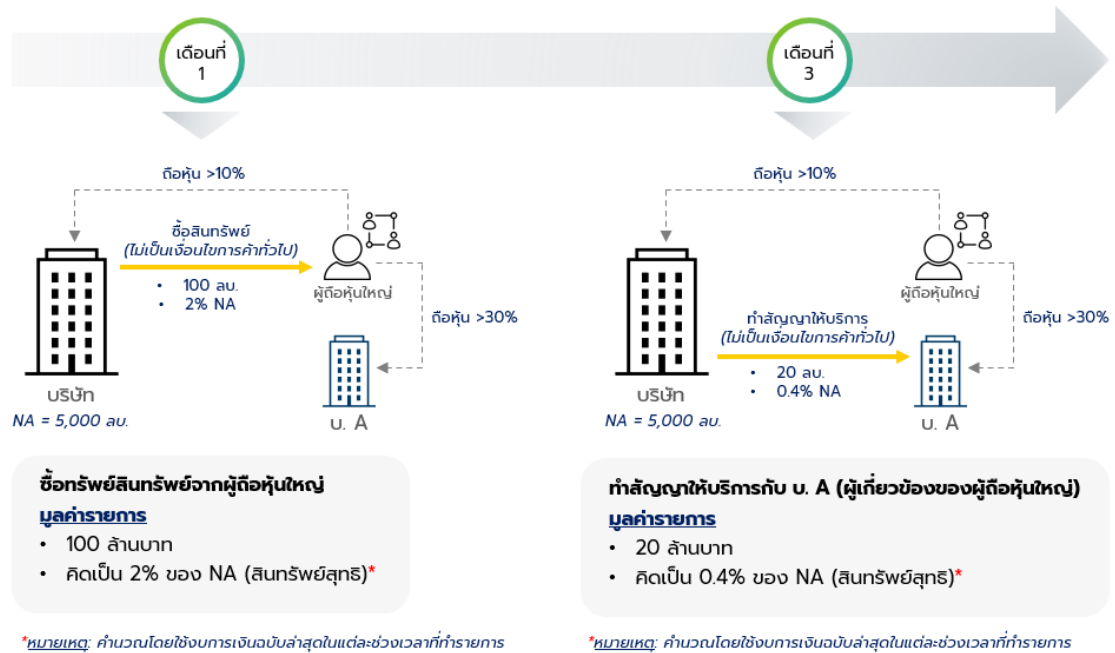
- นับรวมมูลค่ารายการที่เกิดขึ้นตามจำนวนเงิน
- นับรวมตัวเลข % มูลค่ารายการต่อสินทรัพย์สุทธิ ที่คำนวณได้ของแต่ละรายการ

หมายเหตุ: ให้นับรวมมูลค่ารายการแยกกันระหว่างกรณีทั่วไป และ กรณีพิเศษ

(2) นำตัวเลขมูลค่ารายการรวมที่คำนวณได้จากทั้ง 2 วิธีตาม (1) มาเปรียบเทียบเพื่อพิจารณาอำนาจอนุมัติรายการ ตามตารางในข้อ 2.3.1

ตัวอย่าง: การนับรวมมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทมีการทำรายการกับผู้ถือหุ้นใหญ่ และบริษัท A ภายในระยะเวลา 6 เดือน โดยมีรายละเอียดดังนี้

กรณีนี้เข้าข่ายเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกัน (กรณีทั่วไป) ที่ทำกับกลุ่มบุคคลเดียวกันตามที่หลักเกณฑ์กำหนด ซึ่งเกิดขึ้นภายในรอบระยะเวลา 6 เดือน จึงต้องนับรวมเป็นรายการเดียวกัน

สำหรับวิธีการนับรวมมูลค่ารายการ ให้นับรวมมูลค่ารายการที่เกิดขึ้นตามจำนวนเงิน และ นับรวมตัวเลข % มูลค่ารายการต่อสินทรัพย์สุทธิที่คำนวณได้ของแต่ละรายการ และนำมูลค่ารายการที่รวมได้มาเปรียบเทียบกับพิจารณาอำนาจอนุมัติรายการ ตามตารางในข้อ 2.3.1

- มูลค่ารายการรวมที่เป็นจำนวนเงิน: 100 ล้านบาท + 20 ล้านบาท = **120 ล้านบาท**
- มูลค่ารายการรวมที่เป็นตัวเลข % ของ NA: 2% + 0.4% = **2.4%**

ผู้มีอำนาจอนุมัติรายการ	มูลค่ารายการ (แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า (เลือกระดับอำนาจอนุมัติที่ต่ำกว่า))	
ไม่มีข้อกำหนดตามหลักเกณฑ์ (ขึ้นอยู่กับกรอบอำนาจภายในบริษัทเอง)	มูลค่ารายการ < 1 ลบ.	มูลค่ารายการ < 0.03% ของ NA
คณะกรรมการบริษัท	1 ลบ. < มูลค่ารายการ < 20 ลบ.	2.4% (0.03% ของ NA < มูลค่ารายการ < 3% ของ NA)
ที่ประชุมผู้ถือหุ้น	120 ลบ. (มูลค่ารายการ ≥ 20 ลบ.)	มูลค่ารายการ ≥ 3% ของ NA

ทั้งนี้ ให้เลือกระดับอำนาจอนุมัติที่ต่ำกว่าจากตาราง ซึ่งกรณีตามตัวอย่างข้างต้น ถือเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกันที่อยู่ภายใต้อำนาจอนุมัติของคณะกรรมการบริษัท

อำนาจของสำนักงาน ก.ล.ต.

หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าบริษัทมีเจตนาทำรายการแยกเป็นหลายรายการเพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจพิจารณานับรวมรายการต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นรายการเดียวกันได้

2.4 หน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

2.4.1 การดำเนินการตามมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน

กรณีทั่วไป

ให้บริษัทใช้มูลค่ารายการสูงสุดที่คำนวณได้ตามข้อ 2.3 ในการพิจารณาหน้าที่ดำเนินการตามแต่ละขนาดรายการดังนี้

รายการขนาดเล็ก: มูลค่ารายการ “น้อยกว่า 1 ล้านบาท” หรือ “น้อยกว่า 0.03% ของสินทรัพย์สุทธิ” โดยเลือกค่าที่สูงกว่า

บริษัทสามารถดำเนินการได้โดยไม่มีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

รายการขนาดกลาง: มูลค่ารายการ “ตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไป แต่ไม่ถึง 20 ล้านบาท” หรือ “ตั้งแต่ 0.03% ขึ้นไป แต่ไม่ถึง 3% ของสินทรัพย์สุทธิ” โดยเลือกค่าที่สูงกว่า

บริษัทมีหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(1) คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

(2) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.1 ผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์²⁴ ภายในวันที่คณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติการทำรายการ หรือก่อนเวลาซื้อหรือขายในตลาดหลักทรัพย์ในรอบแรกอย่างน้อย 1 ชั่วโมงของวันทำการถัดไป ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย

²⁴ กรณีบริษัทมหาชนจำกัดที่เคยได้รับอนุญาตให้เสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ต่อประชาชนและยังคงมีหน้าที่จัดทำและส่งรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทตามมาตรา 56 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ แต่ไม่ได้มีสถานะเป็นบริษัทจดทะเบียนแล้ว จะไม่มีหน้าที่ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์

รายการขนาดใหญ่: มูลค่ารายการ “ตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป” หรือ “ตั้งแต่ 3% ของสินทรัพย์สุทธิขึ้นไป” โดยเลือกค่าที่สูงกว่า

บริษัทมีหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(1) คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติให้เสนอวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

(2) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.1 ผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ ภายในวันที่คณะกรรมการบริษัทมีมติให้เสนอวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ หรือก่อนเวลาซื้อหรือขายในตลาดหลักทรัพย์ในรอบแรกอย่างน้อย 1 ชั่วโมงของวันทำการถัดไป ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย

(3) ขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น

- จัดส่งหนังสือนัดประชุมที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.2 รวมถึงรายงานความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ (IFA Report) ที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.3 ให้กับผู้ถือหุ้นล่วงหน้าอย่างน้อย 14 วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น พร้อมเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์

- ต้องได้รับอนุมัติรายการด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง โดยไม่นับส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสีย

และในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบหรือที่ปรึกษาทางการเงินอิสระแสดงความเห็นว่าบริษัทไม่ควรเข้าทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ต้องไม่มีผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นและมีสิทธิออกเสียงรวมกันตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงคัดค้านการทำรายการ

(4) รายงานความคืบหน้าการทำรายการที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น ตามที่กำหนดดังนี้

การรายงานเมื่อเกิดเหตุการณ์

ให้บริษัทรายงานผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ โดยไม่ชักช้าเมื่อมีการยกเลิกรายการหรือไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ²⁵ โดยรายงานภายในวันทำการถัดจากวันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุการณ์ดังกล่าว

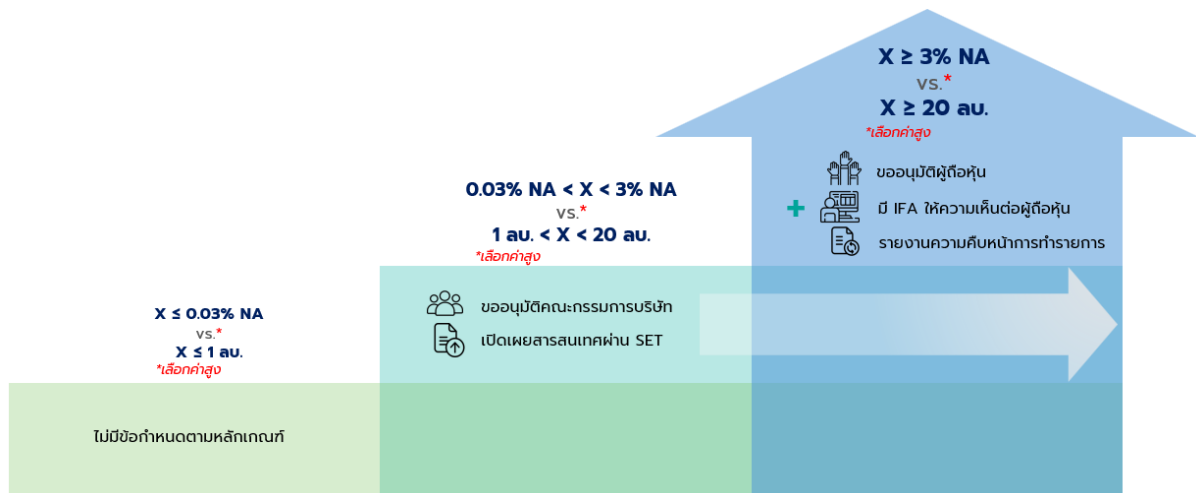
การรายงานตามรอบเวลา

ให้บริษัทรายงานความคืบหน้าการทำรายการโดยมีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.2.2 ตามรอบเวลาดังต่อไปนี้ โดยให้รายงานต่อเนื่องจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น หรือมีการยกเลิกรายการ

- เปิดเผยผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ โดยเปิดเผยทุก 6 เดือน ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม และ 31 มกราคม

²⁵ เช่น การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการทำรายการ การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการทำรายการที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงคู่สัญญา การเปลี่ยนแปลงมูลค่าโครงการ เป็นต้น

- เปิดเผยในแบบ 56-1 One Report ซึ่งต้องนำส่งภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีในแต่ละปี

สรุปหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันในกรณีทั่วไป

กรณีพิเศษ

รายการขนาดเล็ก: มูลค่ารายการ “ต่ำกว่า 100 ล้านบาท” หรือ “ต่ำกว่า 3% ของสินทรัพย์สุทธิ” โดยเลือกค่าที่ต่ำกว่า

บริษัทมีหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(1) คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

(2) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.1 ผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ ภายในวันที่คณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติการทำรายการ หรือก่อนเวลาซื้อหรือขายในตลาดหลักทรัพย์ในรอบแรกอย่างน้อย 1 ชั่วโมงของวันทำการถัดไปในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย

รายการขนาดใหญ่: มูลค่ารายการ “ตั้งแต่ 100 ล้านบาทขึ้นไป” หรือ “ตั้งแต่ 3% ของสินทรัพย์สุทธิขึ้นไป” โดยเลือกค่าที่ต่ำกว่า

บริษัทมีหน้าที่ดำเนินการดังนี้

(1) คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติให้เสนอวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ

(2) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.1 ผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ ภายในวันที่คณะกรรมการบริษัทมีมติให้เสนอวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ หรือก่อนเวลาซื้อหรือขายในตลาดหลักทรัพย์ในรอบแรกอย่างน้อย 1 ชั่วโมงของวันทำการถัดไป ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย

(3) ขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น

- จัดส่งหนังสือนัดประชุมที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.2 รวมถึงรายงานความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ (IFA Report) ที่มีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.1.3 ให้กับผู้ถือหุ้นล่วงหน้าอย่างน้อย 14 วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น พร้อมเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์

- ต้องได้รับอนุมัติรายการด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง โดยไม่นับส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสีย

และในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบหรือที่ปรึกษาทางการเงินอิสระแสดงความเห็นว่าบริษัทไม่สมควรเข้าทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ต้องไม่มีผู้ถือหุ้นคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นและมีสิทธิออกเสียงรวมกันตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงคัดค้านการทำรายการ

(4) รายงานความคืบหน้าการทำรายการที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น ตามที่กำหนดดังนี้

การรายงานเมื่อเกิดเหตุการณ์

ให้บริษัทรายงานผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ โดยไม่ชักช้าเมื่อมีการยกเลิกรายการหรือไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ²⁶ โดยรายงานภายในวันทำการถัดจากวันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุการณ์ดังกล่าว

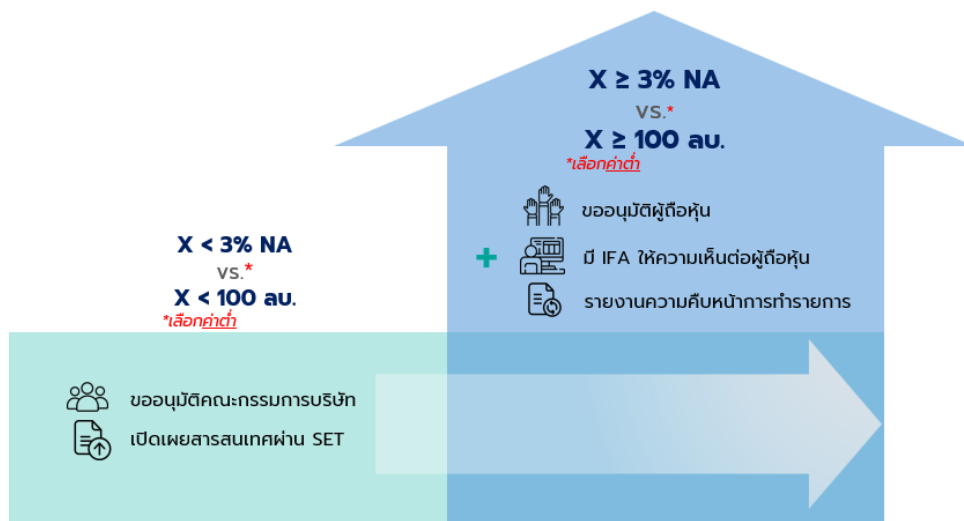
การรายงานตามรอบเวลา

ให้บริษัทรายงานความคืบหน้าการทำรายการโดยมีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่กำหนดในข้อ 3.2.2 ตามรอบเวลาดังต่อไปนี้ โดยให้รายงานต่อเนื่องจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น หรือมีการยกเลิกรายการ

- เปิดเผยผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ โดยเปิดเผยทุก 6 เดือน ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม (สำหรับรอบระยะเวลารายงานครึ่งปีแรก: มกราคม-มิถุนายน) และ 31 มกราคม (สำหรับรอบระยะเวลารายงานครึ่งปีหลัง: กรกฎาคม-ธันวาคม) ของทุกปี

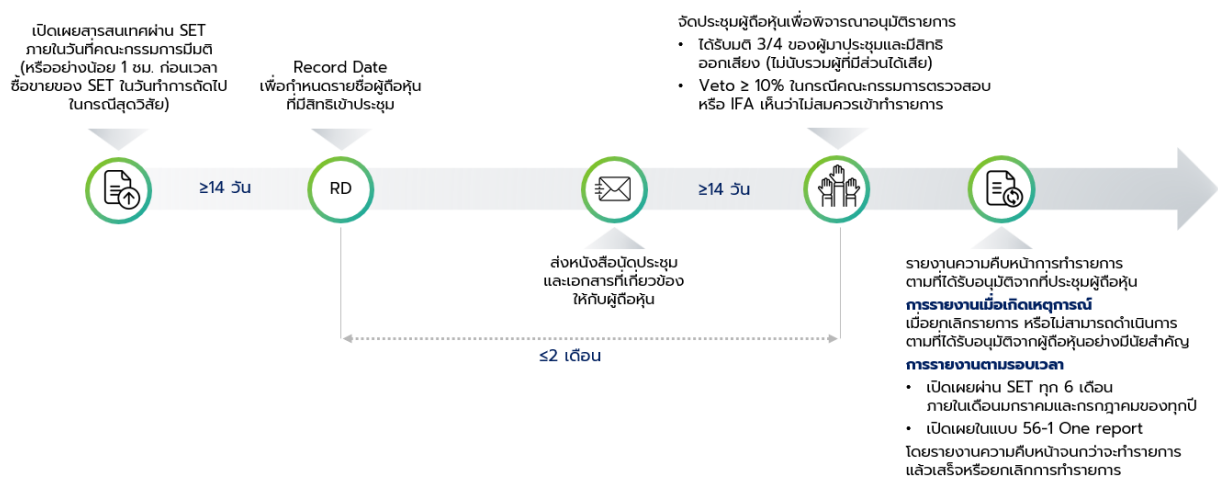
- เปิดเผยในแบบ 56-1 One Report ซึ่งต้องนำเสนอภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีในแต่ละปี

²⁶ เช่น การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการทำรายการ การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการทำรายการที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงคู่สัญญา การเปลี่ยนแปลงมูลค่าโครงการ เป็นต้น

สรุปหน้าที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันในกรณีพิเศษ

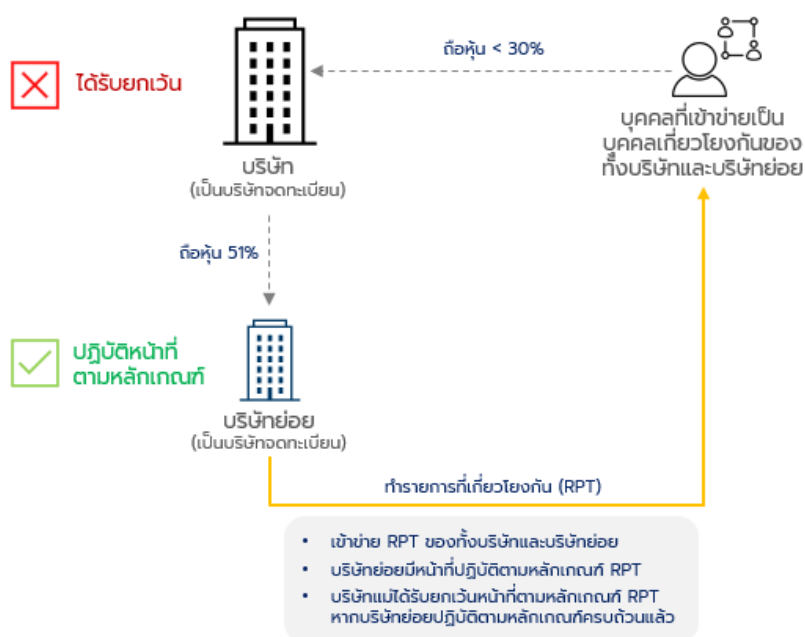
2.4.2 สรุปขั้นตอนการดำเนินการสำหรับรายการที่ต้องขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น

2.5 กรณีเพิ่มเติมที่ได้รับการยกเว้นหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

การยกเว้นหน้าที่ที่เกิดจากการทำรายการของบริษัทย่อยเป็นบริษัทจดทะเบียน

ในกรณีที่ทั้งบริษัทและบริษัทย่อยเป็นบริษัทจดทะเบียน ให้บริษัทได้รับยกเว้นหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันซึ่งเกิดจากการทำรายการของบริษัทย่อยที่เป็นบริษัทจดทะเบียน หากบริษัทย่อยนั้นได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อย่างครบถ้วนแล้วในการทำรายการดังกล่าว

จากกรณีตัวอย่างข้างต้น ในการพิจารณาการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวคณะกรรมการของบริษัทและบริษัทย่อยจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริตตามหลัก fiduciary duty โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทตนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อความโปร่งใสและป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ บริษัทและบริษัทย่อยอาจพิจารณาดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

แนวทางที่ 1: บริษัทไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุมัติรายการของบริษัทย่อย

- บุคคลที่เป็นตัวแทนของบริษัทในคณะกรรมการของบริษัทย่อยไม่เข้าร่วมและไม่มีสิทธิออกเสียงในการประชุมคณะกรรมการบริษัทย่อยเพื่อพิจารณาอนุมัติรายการ
- ไม่นับหุ้นของบริษัทเป็นหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในวาระการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยเพื่อพิจารณาอนุมัติรายการ

แนวทางที่ 2: บริษัทสามารถมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุมัติรายการของบริษัทย่อยได้ โดยที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณากำหนดแนวทางของบริษัทในการออกเสียงอนุมัติรายการในการประชุมคณะกรรมการหรือการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อย

- กรรมการที่มีส่วนได้เสีย (เช่น บุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่มีส่วนเกี่ยวข้องในรายการ ญาติสนิทและผู้ที่เกี่ยวข้องของบุคคลที่เกี่ยวข้องกันรายดังกล่าว หรือผู้ที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันรายดังกล่าวส่งเข้ามาเป็นตัวแทนในคณะกรรมการ) ไม่เข้าร่วมประชุมและไม่มีสิทธิออกเสียงในการประชุมคณะกรรมการของบริษัทเพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการใช้สิทธิออกเสียงอนุมัติรายการในการประชุมคณะกรรมการหรือการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อย

- การใช้สิทธิออกเสียงของบริษัทในการประชุมคณะกรรมการหรือการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยเป็นไปตามแนวทางตามที่มติคณะกรรมการบริษัทกำหนด ซึ่งปราศจากอิทธิพลของบุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่มีส่วนเกี่ยวข้องในรายการ

3. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล

3.1 การเปิดเผยข้อมูลการทำรายการ

ให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลการทำรายการในเอกสารต่าง ๆ ตามรายการขั้นต่ำที่กำหนดดังต่อไปนี้ โดยรายการขั้นต่ำดังกล่าวใช้ร่วมกันทั้งสำหรับกรณีรายการที่มีนัยสำคัญ รายการที่เกี่ยวข้องกัน รวมถึงรายการที่เข้าข่ายเป็นทั้งรายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน

3.1.1 สารสนเทศการทำรายการ

สำหรับรายการที่เข้าข่ายต้องเปิดเผยข้อมูลการทำรายการผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญและหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลการทำรายการที่มีรายการขั้นต่ำดังต่อไปนี้ ผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ ภายในวันที่คณะกรรมการบริษัทมีมติให้เสนอวาระต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติการทำรายการ หรือ ก่อนเวลาซื้อหรือขายในตลาดหลักทรัพย์ในรอบแรกอย่างน้อย 1 ชั่วโมงของวันทำการถัดไป ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย

(1) ลักษณะและรายละเอียดของรายการ อย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) วัน เดือน ปี หรือกรอบระยะเวลาที่คาดว่าจะทำรายการ

(ข) ชื่อคู่กรณี (คู่สัญญา) ที่เกี่ยวข้องและความสัมพันธ์กับบริษัทหรือบริษัทย่อย ทั้งนี้ ในกรณีรายการที่เกี่ยวข้องกันให้ระบุความสัมพันธ์ที่ทำให้บุคคลดังกล่าวเข้าข่ายเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทด้วย

(ค) ลักษณะโดยทั่วไปของรายการ โดยระบุรายละเอียดเกี่ยวกับรายการ เช่น สรุปภาพรวมการทำรายการ วัตถุประสงค์การทำรายการ ขั้นตอนและเงื่อนไขในการทำรายการ

(ง) รายละเอียดของสินทรัพย์ในการทำรายการ ได้แก่ ลักษณะและสภาพการใช้งาน ภาระผูกพันในสินทรัพย์ และในกรณีที่สินทรัพย์ดังกล่าวเป็นหลักทรัพย์ของกิจการ ให้ระบุลักษณะโดยทั่วไปของกิจการ เช่น ทุนจดทะเบียน ทุนชำระแล้ว คณะกรรมการบริษัท รายชื่อผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรกของกิจการดังกล่าวพร้อมสัดส่วนการถือหุ้น และหากมีบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทถือหุ้นในกิจการดังกล่าวขอให้ระบุชื่อพร้อมสัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลดังกล่าวด้วย

(จ) มูลค่ารวมของรายการ และรายละเอียดวิธีการชำระค่าตอบแทน โดยให้ระบุเงื่อนไขข้อตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กำหนดระยะเวลาหรือการแบ่งงวดในการชำระค่าตอบแทน ทั้งนี้ ในกรณีที่สิ่งตอบแทนที่ใช้ชำระในการทำรายการไม่ใช่เงินสด เช่น ออกหลักทรัพย์เพื่อชำระค่าซื้อสินทรัพย์หรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ ขอให้ระบุประเภทและรายละเอียดของหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์ที่ใช้ชำระค่าตอบแทน พร้อมวิธีการพิจารณากำหนดมูลค่าของสิ่งตอบแทนดังกล่าวด้วย

(ฉ) การคำนวณมูลค่ารายการ โดยระบุเรื่องดังต่อไปนี้

รายการที่มีนัยสำคัญ

- วิธีการคำนวณมูลค่ารายการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญทั้ง 4 วิธีในกรณีที่บริษัทไม่สามารถคำนวณมูลค่ารายการโดยวิธีหนึ่งวิธีใดได้ ให้บริษัทระบุกรณีดังกล่าวไว้ด้วย
- มูลค่ารายการสูงสุดที่คำนวณได้ และหน้าที่ที่บริษัทต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

รายการที่เกี่ยวข้องกัน

- วิธีการคำนวณมูลค่ารายการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน
- มูลค่ารายการสูงสุดที่คำนวณได้ และหน้าที่ที่บริษัทต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

(ช) แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการทำรายการ หรือแผนการใช้เงินที่ได้รับจากการทำรายการ ทั้งนี้ หากมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินเพื่อใช้ในการทำรายการ ให้ระบุรายละเอียดเงื่อนไขการกู้ยืมที่อาจกระทบต่อสิทธิของผู้ถือหุ้นด้วย เช่น ข้อจำกัดการจ่ายเงินปันผล

(ซ) กรณีการเข้าลงทุนในกิจการซึ่งมีบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของกิจการนั้น และภายหลังการทำรายการ กิจการดังกล่าวเข้าข่ายเป็นบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อยของบริษัท ให้อธิบายถึงเหตุผลการจัดโครงสร้างการถือหุ้นในลักษณะดังกล่าวว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของบริษัทอย่างไร พร้อมระบุมาตรการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

(ฌ) ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญอิสระ เช่น ผู้ประเมินราคาสินทรัพย์ และที่ปรึกษาทางการเงิน เป็นต้น (ถ้ามี)

(ญ) สรุปสาระสำคัญของสัญญาที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ

(ฎ) กรณีการเข้าทำรายการต้องได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง ให้เปิดเผยรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวด้วย เช่น หน่วยงานกำกับดูแล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เงื่อนไขการอนุญาต รวมทั้งกรอบเวลาในการดำเนินการขออนุญาต

(ฏ) ข้อพิพาททางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำรายการ หรือสินทรัพย์ที่จะเข้าทำรายการ (ถ้ามี)

(ฐ) ข้อมูลอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ (ถ้ามี)

(2) แผนการดำเนินธุรกิจ (Business plan) ที่เกี่ยวข้องกับการทำรายการ (ถ้ามี)²⁷

(ก) นโยบายและแผนการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการทำรายการ โดยระบุกรอบระยะเวลาโดยสังเขป

(ข) การวิเคราะห์สภาวะการตลาดและการแข่งขัน รวมถึงโอกาสทางธุรกิจ

(ค) ปัจจัยความเสี่ยงหรือเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบให้ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน

(ง) แผนรองรับกรณีไม่สามารถเข้าทำรายการได้สำเร็จ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

(3) ความเห็นของคณะกรรมการบริษัท อย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) ความสมเหตุสมผลและผลประโยชน์ของการทำรายการ

(ข) ความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการทำรายการ

(ค) ความเหมาะสมของราคาและเงื่อนไขการทำรายการ

ทั้งนี้ ในกรณีรายการที่เกี่ยวข้องกัน ให้มีการวิเคราะห์อธิบายถึงความสมเหตุสมผลและผลประโยชน์ของการทำรายการ เปรียบเทียบกับการทำรายการกับบุคคลภายนอกด้วย

(4) คำรับรองของคณะกรรมการบริษัทที่แสดงว่า ในการพิจารณาตรวจสอบข้อมูลได้ดำเนินการด้วยความระมัดระวังแล้ว และเห็นว่าการทำรายการมีความสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์ต่อบริษัทและผู้ถือหุ้น

(5) ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบหรือกรรมการของบริษัทที่มีความเห็นแตกต่างจากความเห็นของคณะกรรมการบริษัทตาม (3)

(6) คำรับรองว่ากรรมการที่มีส่วนได้เสียในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันไม่เข้าร่วมประชุมและออกเสียงในที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทในการอนุมัติรายการดังกล่าว (เฉพาะกรณีรายการที่เกี่ยวข้องกัน)

3.1.2 หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น

สำหรับรายการที่เข้าข่ายต้องขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ และหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ให้บริษัทจัดส่งหนังสือนัดประชุมที่มีรายการขึ้นต่อดังต่อไปนี้ให้กับผู้ถือหุ้นล่วงหน้าอย่างน้อย 14 วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น พร้อมเปิดเผยหนังสือนัดประชุมผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์

²⁷ หากการทำรายการดังกล่าวของบริษัทหรือบริษัทย่อยไม่ได้มีเรื่องแผนการดำเนินธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การรับความช่วยเหลือทางการเงินจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกันเพื่อแก้ปัญหาสภาพคล่องหรือใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน บริษัทก็ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยเรื่องแผนการดำเนินธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีแม้ตัวรายการอาจไม่ได้มีเรื่องแผนธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทในภาพรวม เช่น การขายธุรกิจบางส่วนที่มีนัยสำคัญ บริษัทก็ควรต้องเปิดเผยผลกระทบและแผนการดำเนินธุรกิจของบริษัทในภาพรวมภายหลังการทำรายการดังกล่าวด้วย

- (1) รายการขั้นต่ำที่ต้องเปิดเผยในสารสนเทศการทำรายการตามข้อ 3.1.1
- (2) ระบุชื่อและจำนวนหุ้นของผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสียซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน
- (3) แบบหนังสือมอบฉันทะที่ให้ผู้ถือหุ้นเลือกออกเสียงลงคะแนนได้ พร้อมเสนอชื่อกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 รายเป็นผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้น
- (4) ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบ หรือที่ปรึกษาทางการเงินมีความเห็นว่าผู้ถือหุ้นไม่ควรอนุมัติการทำรายการ ให้ระบุสิทธิในการคัดค้านการทำรายการของผู้ถือหุ้น

3.1.3 รายงานความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ

สำหรับรายการที่เข้าข่ายต้องจัดให้มีรายงานความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระเพื่อประกอบการพิจารณาของที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญและหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน รายงานความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระดังกล่าวต้องมีรายการขั้นต่ำดังนี้

- (1) ข้อมูลสรุปภาพรวมการทำรายการโดยสังเขป ทั้งนี้ สามารถอ้างอิงให้ไปดูรายละเอียดในข้อมูลที่บริษัทเปิดเผยไว้ในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นได้
- (2) ความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ อย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้
 - (ก) ความสมเหตุสมผลและประโยชน์ของการทำรายการ
 - (ข) ความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการทำรายการ
 - (ค) ความเหมาะสมของราคาและเงื่อนไขการทำรายการ

ทั้งนี้ ในการให้ความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ ให้แสดงข้อมูลประกอบพร้อมอธิบายเหตุผลสนับสนุนและสมมติฐานที่สำคัญ และในกรณีรายการที่เกี่ยวข้องกัน ให้แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบถึงข้อดีข้อเสียระหว่างการทำรายการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันกับการทำรายการกับบุคคลภายนอกด้วย

- (3) สรุปความเห็นของที่ปรึกษาทางการเงินอิสระว่าผู้ถือหุ้นควรอนุมัติการทำรายการหรือไม่พร้อมเหตุผลประกอบ
- (4) คำรับรองในการปฏิบัติหน้าที่ว่าได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ตามมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ถือหุ้นของบริษัทเป็นสำคัญ

3.2 การรายงานความคืบหน้าการทำรายการภายหลังได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้น

เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการตามมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นที่อนุมัติการทำรายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน หลักเกณฑ์จึงกำหนดบริษัทต้องรายงานความคืบหน้าการทำรายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน (เฉพาะรายการที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น) ตามที่กำหนดดังนี้

3.2.1 การรายงานเมื่อเกิดเหตุการณ์

ในกรณีที่บริษัทไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ²⁸ หรือยกเลิกการทำรายการ ให้บริษัทรายงานข้อมูลเรื่องดังกล่าวผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ ภายในวันทำการถัดจากวันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุการณ์ดังกล่าว และให้บริษัทรวมรายงานกรณีดังกล่าวไว้ในรายงานตามรอบระยะเวลาตามข้อ 3.2.2 ที่ต้องรายงานในรอบถัดไปด้วย

3.2.2 การรายงานตามรอบระยะเวลา

ภายหลังจากที่บริษัทได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้ทำรายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน ให้บริษัทรายงานความคืบหน้าสำหรับทุกรายการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ รวมถึงรายการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ หรือรายการที่ไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติอย่างมีนัยสำคัญหรือรายการที่มีการยกเลิกการทำรายการในระหว่างรอบรายงาน โดยให้รวมทุกรายการไว้ในรายงานฉบับเดียวกัน ตามที่กำหนดดังนี้

(1) ข้อมูลที่เปิดเผย

ให้เปิดเผยข้อมูลความคืบหน้าการทำรายการตามรายละเอียดที่กำหนดในตารางต่อไปนี้

	รายการ	ประเภทรายการ	วันที่ได้รับอนุมัติ	รายละเอียดโดยสรุปของรายการ	สถานะความคืบหน้า
ลำดับรายการ	ระบุรายการที่อยู่ระหว่างดำเนินการรวมถึงรายการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ หรือรายการที่ไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติอย่างมีนัยสำคัญหรือรายการที่ยกเลิกในระหว่างรอบรายงาน	ระบุว่าเป็นรายการที่มีนัยสำคัญหรือรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือเข้าข่ายรายการทั้ง 2 ประเภท	ระบุวันที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น	ระบุรายละเอียดโดยสรุปของรายการตามที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น	- ระบุสถานะความคืบหน้าล่าสุด ณ ปัจจุบัน - หากเป็นรายการที่ดำเนินการแล้วเสร็จหรือมีการยกเลิกการทำรายการในระหว่างรอบระยะเวลา รายงาน ให้ระบุด้วยว่าแล้วเสร็จหรือยกเลิกการทำรายการเมื่อใด - ในกรณีที่มีการยกเลิกการทำรายการหรือไม่สามารถดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติอย่างมีนัยสำคัญ ขอให้ระบุรายละเอียดสาเหตุพร้อมเหตุการณ์ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วย

²⁸ เช่น การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการทำรายการ เงื่อนไขการทำรายการ คู่สัญญา มูลค่าโครงการ เป็นต้น

(2) ช่องทางการเปิดเผยข้อมูล

ให้เปิดเผยข้อมูลความคืบหน้าการทำรายการตามรายละเอียดที่กำหนดในตารางข้อ (1) จนกว่าจะทำรายการนั้น ๆ แล้วเสร็จหรือยกเลิกการทำรายการ

- เปิดเผยผ่านระบบการรับส่งข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ โดยเปิดเผยทุก 6 เดือน ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม (สำหรับรอบระยะเวลารายงานครึ่งปีแรก: มกราคม-มิถุนายน) และ 31 มกราคม (สำหรับรอบระยะเวลารายงานครึ่งปีหลัง: กรกฎาคม-ธันวาคม) ของทุกปี

- เปิดเผยในแบบ 56-1 One Report ซึ่งต้องนำส่งภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชีในแต่ละปี

4. คำถามที่พบบ่อย และตัวอย่างการพิจารณารายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกัน

4.1 คำถามและตัวอย่างเกี่ยวกับการทำรายการที่มีนัยสำคัญ

คำถาม: การลงทุนจัดตั้งบริษัทและการเพิ่มทุนเข้าข่ายเป็นการทำรายการที่มีนัยสำคัญหรือไม่

ตอบ: ในกรณีการลงทุนจัดตั้งบริษัทและการเพิ่มทุนให้ใช้หลักการพิจารณาดังนี้

การจัดตั้งบริษัท

สถานะของ บริษัทที่จัดตั้ง	การพิจารณา รายการที่มีนัยสำคัญ	การคำนวณมูลค่ารายการ
บริษัทย่อย	X ไม่เข้าข่าย	-
บริษัทร่วมหรือบริษัทที่ ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อย	✓ เข้าข่าย	คำนวณได้เฉพาะเกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน ตามวิธีการดังนี้ เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน: $\frac{\text{มูลค่าเงินทุนในส่วนที่บริษัทเข้าร่วมลงทุนจัดตั้ง} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัท}}$

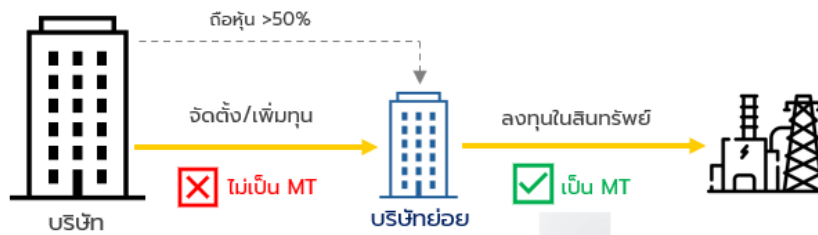
การเพิ่มทุน

บริษัทที่เพิ่มทุน	การพิจารณา รายการที่มีนัยสำคัญ	การคำนวณมูลค่ารายการ
ตัวบริษัทเอง	X ไม่เข้าข่าย	-
บริษัทย่อย*	X ไม่เข้าข่าย	-
บริษัทร่วมหรือบริษัทที่ ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อย*	✓ เข้าข่าย	สามารถคำนวณตามเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ดังนี้ เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน: $\frac{\text{มูลค่าหุ้นเพิ่มทุนในส่วนที่บริษัทจองซื้อ} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัท}}$ เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ: $\frac{\text{สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลง} \times \text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัทที่ลงทุน} \times 100}{\text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัท}}$ เกณฑ์กำไรสุทธิ: $\frac{\text{สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลง} \times \text{กำไรสุทธิของบริษัทที่ลงทุน} \times 100}{\text{กำไรสุทธิของบริษัท}}$ เกณฑ์มูลค่าหุ้นทุน: บริษัทไม่มีการออกหุ้นใหม่จึงไม่ต้องคำนวณ <i>หมายเหตุ: เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิและเกณฑ์กำไรสุทธิตามคำนวณได้เฉพาะในกรณีที่บริษัทใช้สิทธิเพิ่มทุนไม่เป็นไปตามสัดส่วนหรือสละสิทธิการเพิ่มทุน</i>

*สถานะบริษัทก่อนการเพิ่มทุน

**ตัวอย่าง: การพิจารณารายการที่มีนัยสำคัญกรณีการลงทุนจัดตั้งบริษัทเพื่อลงทุนทำโครงการ
กรณีจัดตั้งบริษัทย่อย**

- การจัดตั้งบริษัทย่อย รวมถึงการเพิ่มทุนให้กับบริษัทย่อย ไม่เข้าข่ายเป็นการทำรายการที่มีนัยสำคัญ
- ทั้งนี้ เมื่อบริษัทย่อยมีการนำเงินไปลงทุนซื้อสินทรัพย์เพื่อสร้างโครงการ จะเข้าข่ายการทำรายการที่มีนัยสำคัญซึ่งต้องคำนวณมูลค่ารายการ

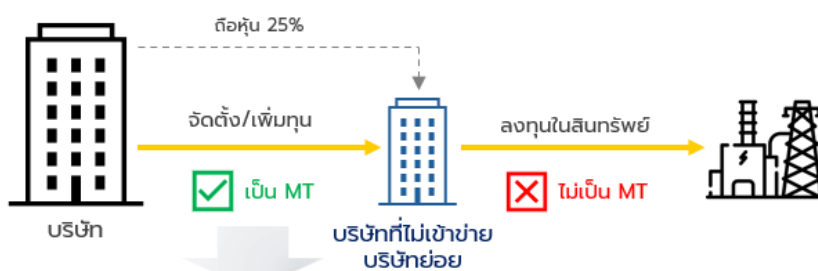

คำนวณมูลค่ารายการ:

- $\text{เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน} = \frac{\text{มูลค่าที่จ่ายชำระค่าสินทรัพย์} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัท}}$

กรณีจัดตั้งบริษัทร่วมหรือบริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อย

- การจัดตั้งบริษัทร่วมหรือบริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อย รวมถึงการเพิ่มทุนหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทร่วมหรือบริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อย เข้าข่ายเป็นการทำรายการที่มีนัยสำคัญ
- อย่างไรก็ตาม การทำรายการของบริษัทร่วมหรือบริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อยไม่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ การที่บริษัทดังกล่าวนำเงินไปลงทุนซื้อสินทรัพย์เพื่อสร้างโครงการจึงไม่ต้องคำนวณมูลค่ารายการ

คำนวณมูลค่ารายการ:

- $\text{เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน} = \frac{\text{มูลค่าเงินทุนที่บริษัทเข้าร่วมลงทุนจัดตั้งหรือเพิ่มทุน} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัท}}$
- $\text{เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ*} = \frac{\% \text{ การถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลง} \times \text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัทดังกล่าว} \times 100}{\text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัท}}$
- $\text{เกณฑ์กำไรสุทธิ*} = \frac{\% \text{ การถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวที่เปลี่ยนแปลง} \times \text{กำไรสุทธิของบริษัทดังกล่าว} \times 100}{\text{กำไรสุทธิของบริษัท}}$

*เฉพาะกรณีใช้สิทธิเพิ่มทุนไม่เป็นไปตามสัดส่วนหรือสิทธิการเพิ่มทุน

คำถาม: การชำระบัญชียกเลิกบริษัทย่อยเข้าข่ายเป็นการทำรายการที่มีนัยสำคัญหรือไม่

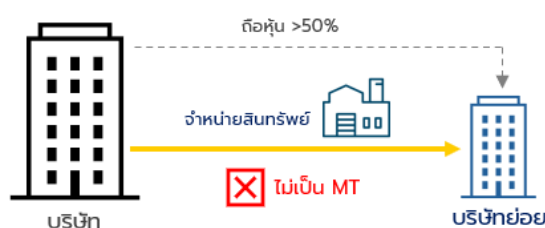
ตอบ: ไม่เป็น

คำถาม: การจำหน่ายสินทรัพย์ของบริษัทให้บริษัทย่อยมีวิธีการคำนวณมูลค่ารายการที่แตกต่างกับการจำหน่ายให้บริษัทร่วมหรือไม่ อย่างไร

ตอบ: แตกต่างกัน โดยในกรณีที่บริษัทจำหน่ายสินทรัพย์ให้กับบริษัทย่อยจะเข้าข่ายได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ แต่ในกรณีจำหน่ายให้กับบริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อยรวมถึงบริษัทร่วม จะต้องคำนวณมูลค่ารายการทั้งจำนวนเสมือนการจำหน่ายให้กับบุคคลภายนอก แม้ว่าบริษัทจะมีการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวก็ตาม

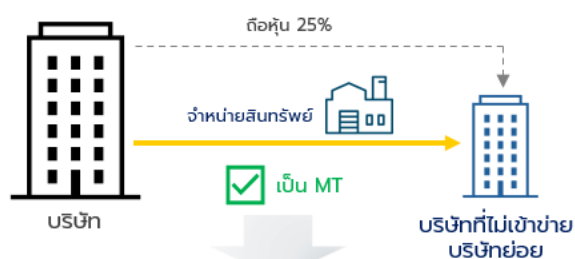
ตัวอย่าง: กรณีการจำหน่ายสินทรัพย์ให้กับบริษัทย่อย

- เข้าข่ายได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

ตัวอย่าง: กรณีการจำหน่ายสินทรัพย์ให้กับบริษัทที่ไม่เข้าข่ายบริษัทย่อยรวมถึงบริษัทร่วม

- ให้คำนวณมูลค่ารายการทั้งจำนวนเสมือนการจำหน่ายให้กับบุคคลภายนอก แม้ว่าบริษัทจะมีการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวก็ตาม

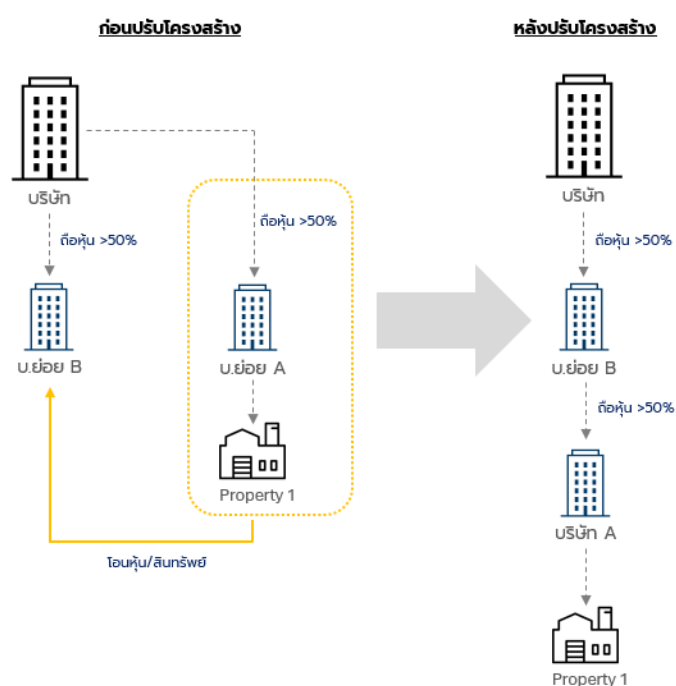
คำนวณมูลค่ารายการ:

- เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน = $\frac{\text{ราคาจำหน่ายสินทรัพย์} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัท}}$

คำถาม: การปรับโครงสร้างการถือหุ้นหรือธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทและบริษัทย่อยเข้าข่ายเป็นการทำรายการที่มีนัยสำคัญหรือไม่

ตอบ: หากการปรับโครงสร้างดังกล่าวเป็นการทำรายการในลักษณะการโอนหุ้นหรือสินทรัพย์ ระหว่างบริษัทและบริษัทย่อย หรือระหว่างบริษัทย่อย จะเข้าข่ายได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการต้องพิจารณาความจำเป็นและความสมเหตุสมผลของรายการด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty โดยหากการทำรายการมีผลทำให้ส่วนได้เสียหรือสัดส่วนความเป็นเจ้าของของบริษัทในสินทรัพย์ที่ทำรายการเปลี่ยนแปลงไป คณะกรรมการควรพิจารณาความจำเป็นและความสมเหตุสมผลในการทำรายการ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทหรือบริษัทย่อยเป็นสำคัญ

ตัวอย่าง: การปรับโครงสร้างการถือหุ้นหรือธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทและบริษัทย่อยที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ

คำถาม: ราคาซื้อขายสินทรัพย์และบริการที่นำมาใช้คำนวณมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ (รวมถึงรายการที่เกี่ยวข้องกัน) จำเป็นต้องรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม (Vat.) ด้วยหรือไม่

ตอบ: ให้ใช้ราคาที่ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มในการคำนวณ

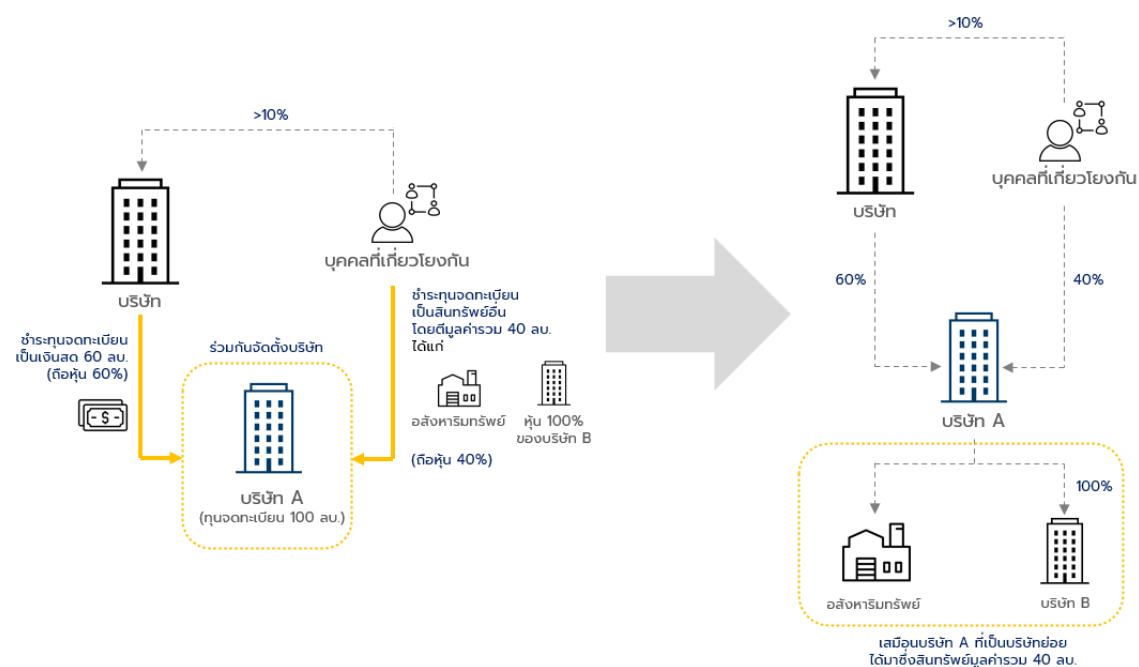
4.2 คำถามและตัวอย่างเกี่ยวกับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

คำถาม: การร่วมทุนจัดตั้งบริษัทกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน เข้าข่ายการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือไม่

ตอบ: โดยปกติแล้วการร่วมทุนจัดตั้งบริษัทกับบุคคลโดยทั่วไปโดยต่างฝ่ายต่างชำระทุนจดทะเบียนตามสัดส่วนของตนเองไม่ถือเป็นการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน เว้นแต่ปรากฏข้อเท็จจริงที่อาจพิจารณาได้ว่าความมุ่งหมายหรือเนื้อหาสาระที่แท้จริง (substance) ของการทำรายการดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกัน (เช่น ผลลัพธ์ปลายทางของการทำรายการดังกล่าวให้ผลเสมือนการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน)

ตัวอย่าง: การร่วมทุนจัดตั้งบริษัทกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่เข้าข่ายเป็นการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทมีการจัดตั้งบริษัทย่อยร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน โดยที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันชำระทุนจดทะเบียนเป็นสินทรัพย์อื่นที่ไม่ใช่เงินสด โดยมีรายละเอียดการทำรายการดังนี้

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อพิจารณาผลลัพธ์ปลายทางแล้ว การทำธุรกรรมดังกล่าวให้ผลเสมือนการที่บริษัทจัดตั้งบริษัทย่อย (บริษัท A) เพื่อเข้าซื้อสินทรัพย์ (อสังหาริมทรัพย์และหุ้นบริษัท B) จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน โดยหลักแล้วบริษัทจึงควรที่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญและรายการที่เกี่ยวข้องกันบนหลักการเดียวกัน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้มีโอกาสรับทราบข้อมูลรวมถึงมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุมัติรายการตามสิทธิที่พึงได้รับตามหลักเกณฑ์ ว่าตัวสินทรัพย์และราคาในการได้มาดังกล่าวมีความเหมาะสมหรือไม่

การคำนวณมูลค่ารายการที่มีนัยสำคัญ

- **เกณฑ์มูลค่ารวมสิ่งตอบแทน:** ให้พิจารณาเสมือนการได้มาซึ่ง อสังหาริมทรัพย์และหุ้นบริษัท B มูลค่ารวม 40 ล้านบาท

$$\frac{40 \text{ ล้านบาท} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวมของบริษัท}}$$

- **เกณฑ์สินทรัพย์สุทธิ:** ให้พิจารณาเสมือนการได้มาซึ่งหุ้น 100% ในบริษัท B

$$\frac{100\% \times \text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัท B} \times 100}{\text{สินทรัพย์สุทธิของบริษัท}}$$

- **เกณฑ์กำไรสุทธิ:** ให้พิจารณาเสมือนการได้มาซึ่งหุ้น 100% ในบริษัท B

$$\frac{100\% \times \text{กำไรสุทธิของบริษัท B} \times 100}{\text{กำไรสุทธิของบริษัท}}$$

การคำนวณมูลค่ารายการที่เกี่ยวข้องกัน: ให้พิจารณาเสมือนการซื้ออสังหาริมทรัพย์และหุ้นบริษัท B จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน โดยใช้ตัวเลขมูลค่ารวมของรายการ 40 ล้านบาท ในการพิจารณามูลค่ารายการตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน

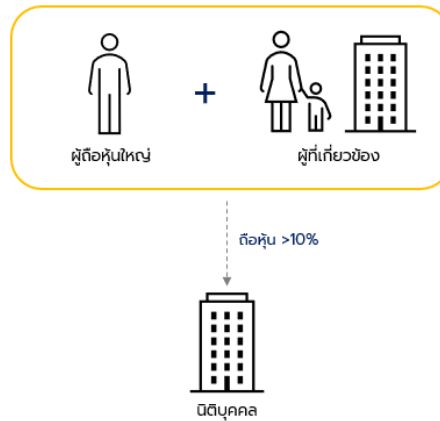
ผู้มีอำนาจอนุมัติรายการ	มูลค่ารายการ (แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า)	
	1 ล้านบาท < มูลค่ารายการ < 20 ล้านบาท	0.03% ของสินทรัพย์สุทธิ < มูลค่ารายการ < 3% ของสินทรัพย์สุทธิ
คณะกรรมการบริษัท	1 ล้านบาท < มูลค่ารายการ < 20 ล้านบาท	0.03% ของสินทรัพย์สุทธิ < มูลค่ารายการ < 3% ของสินทรัพย์สุทธิ
ที่ประชุมผู้ถือหุ้น	มูลค่ารายการ ≥ 20 ล้านบาท	มูลค่ารายการ ≥ 3% ของสินทรัพย์สุทธิ

ประเด็นพิจารณาเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงสร้างการถือหุ้นที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

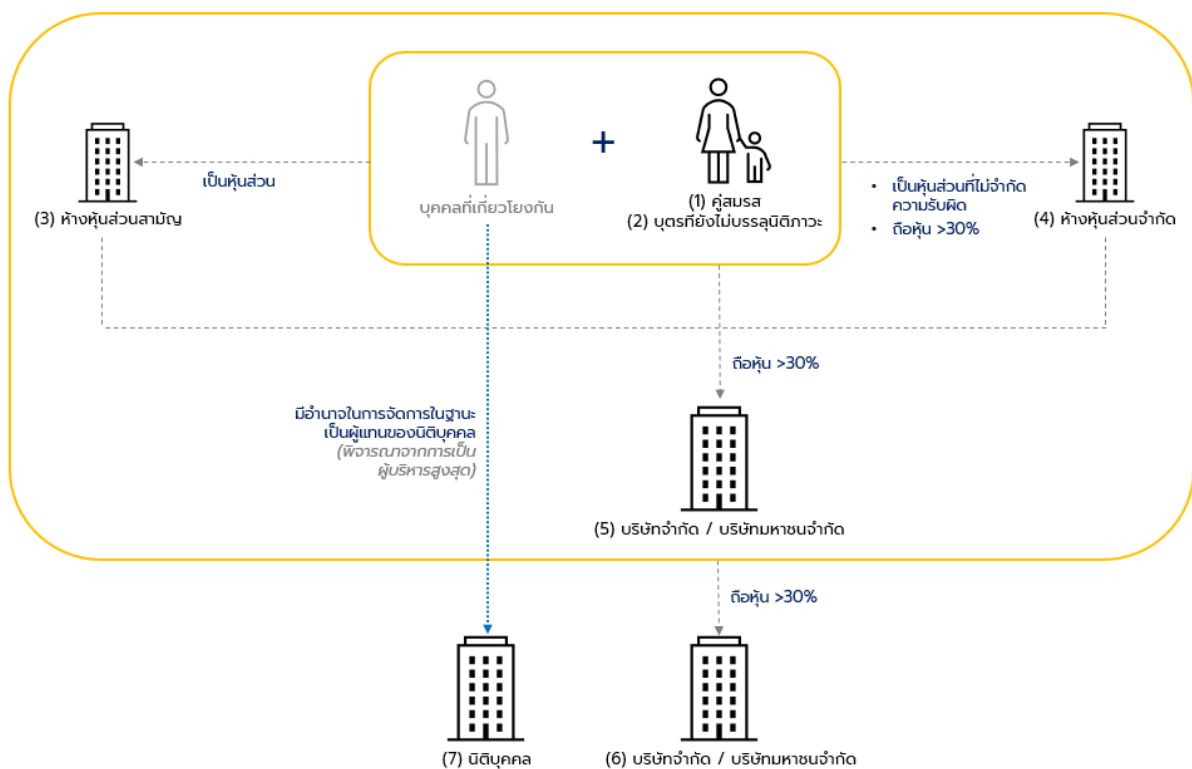
เนื่องจากภายหลังการทำรายการ บริษัท A ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทจะมีบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 10 ซึ่งถือเป็นโครงสร้างการถือหุ้นที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ คณะกรรมการจึงจำเป็นต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต ตามหลัก fiduciary duty ว่าการจัดโครงสร้างการถือหุ้นในลักษณะดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของบริษัทแล้วหรือไม่ พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลในสารสนเทศการทำรายการ รวมถึงแบบ 56-1 One report ของรอบรายงานถัดไป ถึงเหตุผลในการจัดโครงสร้างการถือหุ้นในลักษณะดังกล่าวว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของบริษัทอย่างไร พร้อมระบุมาตรการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

คำถาม: การพิจารณาความเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่มีหลักการพิจารณาอย่างไร

ตอบ: ให้นำรวมการถือหุ้นทั้งทางตรงหรือทางอ้อม รวมถึงหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยหากการถือหุ้นดังกล่าว คิดเป็นสัดส่วนรวมกันเกินกว่า 10% ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด ก็จะเข้าข่ายเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่

แผนภาพสรุปนิยามผู้ถือหุ้นรายใหญ่

แผนภาพสรุปนิยามผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่าง: การพิจารณาผู้ที่เกี่ยวข้องและการนับสัดส่วนการถือหุ้น

ตัวอย่างที่ 1

ผู้ที่เกี่ยวข้องของ นาย ก. ได้แก่

- ☒ บริษัท A เพราะนาย ก. ถือหุ้นมากกว่า 30% (ดังนั้น บริษัท A เป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง (5) ของนาย ก.)
- ☒ บริษัท B เพราะบริษัท A ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง (5) ของนาย ก. ถือหุ้นมากกว่า 30% (บริษัท B จึงเป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง (6) ของนาย ก.)

นาย ก. ถือหุ้นในบริษัท C ในสัดส่วนเท่าไร

- นาย ก. ถือหุ้นในบริษัท C สัดส่วน 12% โดยถือผ่านบริษัท A และบริษัท B

นาย ก. ถือหุ้นในบริษัท D ในสัดส่วนเท่าไร

- นาย ก. ไม่มีสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท D (เนื่องจาก บริษัท C ไม่เข้าข่ายเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องของนาย ก. ในกรณีนี้จึงไม่นับการถือหุ้นของนาย ก. ผ่านบริษัท C)

ตัวอย่างที่ 2

ผู้ที่เกี่ยวข้องของ นาย ก. ได้แก่

- ☒ บริษัท X เพราะนาย ก. ถือหุ้นมากกว่า 30% (ดังนั้น บริษัท X เป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง (5) ของนาย ก.)
- ☒ บริษัท Y ไม่ใช่ผู้ที่เกี่ยวข้องของนาย ก. เพราะบริษัท X ถือหุ้นในบริษัท Y ไม่ถึง 30%

นาย ก. ถือหุ้นในบริษัท Y ในสัดส่วนเท่าไร

- นาย ก. ถือหุ้นในบริษัท Y สัดส่วน 15% โดยถือผ่านบริษัท X

นาย ก. ถือหุ้นในบริษัทจดทะเบียน A ในสัดส่วนเท่าไร

- นาย ก. ไม่มีสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทจดทะเบียน A เพราะนาย ก. และผู้ที่เกี่ยวข้อง (บริษัท X) ไม่ได้ถือหุ้นในบริษัทจดทะเบียน A

ตัวอย่างที่ 3

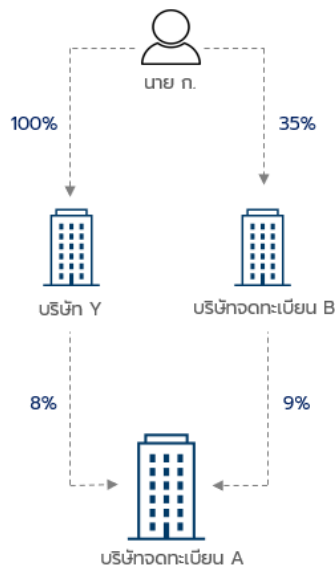
นาย ก. ถือหุ้นในบริษัทจดทะเบียน A ในสัดส่วนเท่าไร

- นาย ก. ไม่มีสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทจดทะเบียน A (เนื่องจาก บริษัท S ไม่เข้าข่ายเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องของนาย ก. เพราะถือหุ้นไม่ถึง 30% ในกรณีนี้จึงไม่นับการถือหุ้นของนาย ก. ผ่านบริษัท S)

บริษัท S ถือหุ้นในบริษัทจดทะเบียน A ในสัดส่วนเท่าไร

- บริษัท S ถือหุ้นในบริษัทจดทะเบียน A ในสัดส่วน 24% โดยถือผ่านบริษัท T

ตัวอย่างที่ 4

นาย ก. ถือหุ้นในบริษัทจดทะเบียน A ในสัดส่วนเท่าไร

- นาย ก. ถือหุ้นบริษัทจดทะเบียน A ผ่านบริษัท Y = 8% และถือผ่านบริษัทจดทะเบียน B = 9% รวมเป็น 17% ดังนั้น นาย ก. เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัทจดทะเบียน A

คำถาม: การทำรายการดังต่อไปนี้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน บริษัทสามารถขออนุมัติข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปจากจากคณะกรรมการเพื่อให้ได้รับยกเว้นหน้าที่ตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันได้หรือไม่ และมีวิธีการพิจารณาอย่างไร

1. รายการให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงินที่ทำกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

รายการให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงินที่ทำกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันในบางกรณีสามารถพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปและดำเนินการขออนุมัติต่อคณะกรรมการตามแนวทางในข้อ 2.2 (1) ได้ โดยมีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

(1) กรณีบริษัทหรือบริษัทย่อยประกอบธุรกิจสถาบันการเงินหรือธุรกิจให้บริการสินเชื่อ

สามารถพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปได้ หากเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยที่บริษัทหรือบริษัทย่อยให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่ไม่แตกต่างจากที่ให้กับลูกค้าทั่วไปที่เป็นบุคคลภายนอก

(2) กรณีบริษัทหรือบริษัทย่อยไม่ได้ประกอบธุรกิจสถาบันการเงินหรือธุรกิจให้บริการสินเชื่อ

โดยหลักแล้วหากบริษัทหรือบริษัทย่อยไม่ได้ประกอบธุรกิจสถาบันการเงินหรือธุรกิจให้บริการสินเชื่อก็ไม่ควรมีการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลอื่นรวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกันหากไม่มีเหตุจำเป็น อย่างไรก็ตาม หากคณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริตตามหลัก fiduciary duty โดยคำนึงถึงความเพียงพอของสภาพคล่องรวมถึงความเสี่ยงแล้ว เห็นว่าการให้ความช่วยเหลือทางการเงินดังกล่าวมีความจำเป็นและเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของบริษัท ก็สามารถทำรายการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันในบางกรณีอาจพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปได้ ดังเช่นกรณีต่อไปนี้

- กรณีที่เป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งบริษัทหรือบริษัทย่อยเป็นผู้ถือหุ้นในนิติบุคคลดังกล่าวในสัดส่วนที่มากกว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องกันรายอื่น โดยเป็นการให้ความช่วยเหลือตามสัดส่วนการถือหุ้น²⁹ ของผู้ถือหุ้นแต่ละราย ภายใต้เงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยเดียวกัน

²⁹ ในกรณีที่กลุ่มผู้ถือหุ้นในนิติบุคคลที่รับความช่วยเหลือทางการเงินที่เป็นบุคคลภายนอกและมีลักษณะกระจายตัว ไม่ได้เป็นกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และผู้ถือหุ้นกลุ่มนี้ไม่ได้ร่วมให้ความช่วยเหลือทางการเงินร่วมกับบริษัท (หรือบริษัทย่อย) และบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน กรณีดังกล่าวสามารถพิจารณาสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือทางการเงินตามสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวของบริษัทหรือบริษัทย่อยและบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน โดยไม่นับรวมหุ้นของกลุ่มผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลภายนอกได้

การรับความช่วยเหลือทางการเงินจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

(1) กรณีบุคคลที่เกี่ยวข้องกันประกอบธุรกิจสถาบันการเงินหรือธุรกิจให้บริการสินเชื่อ

สามารถพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปได้ หากเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยที่บริษัทหรือบริษัทย่อยได้รับจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกันไม่แตกต่างจากที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันให้กับลูกค้าทั่วไปที่เป็นบุคคลภายนอก

(2) กรณีบุคคลที่เกี่ยวข้องกันไม่ได้ประกอบธุรกิจสถาบันการเงินหรือธุรกิจให้บริการสินเชื่อ

สามารถพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปได้ หากเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยที่บริษัทหรือบริษัทย่อยได้รับจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกันไม่แตกต่างจากที่บริษัทและบริษัทย่อยได้รับในกรณีที่ขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

การเสนอขายตราสารหนี้ให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน หรือซื้อตราสารหนี้ที่ออกโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

สามารถพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปได้ หากตราสารหนี้ดังกล่าวเป็นการออกเสนอขายให้กับประชาชนโดยทั่วไป (Public Offering) ด้วยเงื่อนไขและอัตราดอกเบี้ยเดียวกัน

2. รายการเช่าหรือให้เช่าพื้นที่³⁰ กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

สามารถพิจารณาว่าเป็นข้อตกลงทางการค้าที่เป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไปได้ หากบริษัทสามารถหาข้อมูลราคามาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ในตลาดเพื่อมาเปรียบเทียบกับธุรกรรมที่ทำกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน และเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วมีราคาและเงื่อนไขไม่แตกต่างกัน เช่น บริษัทหรือบริษัทย่อยหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกันมีการให้เช่าพื้นที่ในโครงการเดียวกันแก่ผู้เช่าทั่วไปที่เป็นบุคคลภายนอกอยู่แล้วด้วยราคาและเงื่อนไขที่ไม่แตกต่างกัน หรือบริษัทสามารถสำรวจหาราคาและเงื่อนไขของกลุ่มตัวอย่างพื้นที่ให้เช่าในท้องตลาดซึ่งมีคุณสมบัติและทำเลที่ตั้งใกล้เคียงกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริตตามหลัก fiduciary duty แล้ว เชื่อได้ว่าสามารถใช้เป็นราคามาตรฐานเพื่อนำมาเปรียบเทียบกันได้

³⁰ เช่น อาคารสำนักงาน โกดังสินค้า หรือพื้นที่เพื่อการพาณิชย์ เป็นต้น